

LETO XXV. ŠT 42 (1201) TRST, GORICA
ČETRTEK, 5. NOVEMBRA 2020

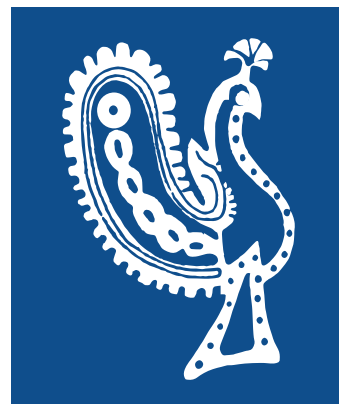
CENA 1,20€
www.noviglas.eu

TAXE PERCUE TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE GORIZIA, ITALY

SETTIMANALE
Poste italiane S.p.a.
Spedizione in abbonamento postale
D.L. 353/2003
(conv. in L. 27/02/2004 n. 46)
art. 1, comma 1, NE/PD ISSN 1124-6596

NOVI GLAS

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV
KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

Str. 3 / Gorica
Martina Šolc o učinkovitih
metodah učenja slovenščine

Str. 10 / Trst
Nov bralni roman v režiji
Radijskega odra

Str. 15 / KZŠ
Klub zamejskih študentov je
organiziral spletno srečanje

Mestna središča se spet praznijo

Življenje in smrt

Prof. Janez Juhant

Drugi val epidemije nas je še močneje udaril kot prvi in ukrepi za odvrnitev koronavirusa spodbujajo razprave o človekovih pravicah. Sodobni razvajeni in kratkomiselni svobodomiselniki se niso navajeni ozirati na druge in bi radi neomejeno "žurirali" oziroma se obnašali "po svoje" v smislu "vse je dovoljeno" oziroma "anything goes". Celotno mnenjski vplivneži po svetu in pri nas skušajo razrahljati omejitve oblasti, opozarjajoč na sorazmernost itd. Celotno nekateri pravnikovi vzbujajo pozornost z ustavnimi vlogami za zaščito človekovih pravic. Pozabljajo pa, da le s sprejemanjem in vzdrževanjem ukrepov lahko omejimo možnosti okužb drugih, zmanjšujemo napore zdravstvenega osebja in preprečimo možnosti umiranja svojcev. Dokler nimamo koga v sorodstvu ali prijateljski bližini, lahko kdo zamahne z roko. Komentator v *Frankfurter Allgemeine* pa opozarja, da ne gre le za to. Nespoštovanje minira ukrepe oblasti predvsem pa ravnanje vseh, ki le spoštujemo ukrepe, nosimo maske in ohranjamo distanco, zaradi česar se torej "pravičniki" sprašujejo, ali nimajo poslušni državljani svojih pravic; še posebej ker disciplinarno ravnanje zagotavlja pravico do življenja ne le njim pač, pa tudi vsem ostalim. Nekateri celo širijo "teorijo zarote" češ, vse skupaj ni nič. Nekaj takih je že na lastni koži in za ceno muk, trpljenja in obremenitve zdravstvenih delavcev okusilo pogubnost takega lahkomišelnega vedenja. Zdaj lahko na svojih bridkih izkušnjah oznanjajo pogubnost takih zablod. Na splošno pa se postavlja temeljna ugotovitev nemškega ustavnega sodnika, ki je že pred petdesetimi leti svobodomiselnemu človeštvu postavil ogledalo: Ali družba zagotavlja temelje preživetja? Vsak s svojim ravnanjem gradi mozaik svobodne družbe, v kateri je prostor za preživetje vseh, če tudi sam zagotavlja s svojo svobodo tudi svobodo drugega.

/ str. 14

Ob 20-letnici smrti msgr. dr. Franca Močnika **Lep je božji svet, krasen je pogled.** **Vse je krog in krog, delo božjih rok!**

Spoštovani "monšinjor"! Po vsej goriški nadškofiji, v njenem sedanjem in nekdanjem obsegu, so še vedno vidna in učinkovita znamenja dela vaših rok. V Idriji so že pokojni vsi, ki so se rodili leta 1907, kakor vi, in vendar je še vedno živ spomin na Vas, ki ste se ognili z mamino ruto, da bi prevarali hišno kozo in jo pomolzli, kakor vam je naročila mama. Njo in očeta ste redno obiskovali na idrijskem pokopališču, ko ste s svojim fičotom pogumno in vztrajno vozili proti Colu, čez črnovrški in godoviški preval, da bi se spustili v rodno Idrijo. Radi ste odšli v goste k sestri Pavli, v skromno stanovanje pod cerkvico sv. Antona, z veseljem ste sprejeli vabilo, da bi vodili cerkveno slovesnost ali se je udeležili, čeprav ne v cerkvi sv. Barbare, a v novi, posvečeni sv. Jožefu delavcu.

/ str. 5
Karel Bolčina

Pogovor

Kapetanka odbojarske ženske ekipe Zaela, ki igra v C ligi, Demi Vattovaz o sebi, treningih in pričakovanju na prvenstva v teh negotovih časih. Med drugim je v pogovoru za naše bralce povedala, da "športna dejavnost, predvsem za otroke, ni samo fizično delo in treniranje, ampak dosti več".

Verjemite nam, da pišemo te besede žalostni in naveličani. Žalostni zato, ker italijanska pošta ne dela tako, kot bi morala, in zato prihaja do nedopustnih zamud pri dostavi našega časopisa; naveličani pa zato, ker smo poizkusili domala vse, kar lahko sami naredimo, da bi prišlo do nemotene dobave Novega glasa. Dejstvo pa je, da vas je veliko, drage naročnice in naročniki, ki ne prejimate našega časopisa, kot bi ga morali. Trudimo se odpraviti zamude, tudi po legalni poti, a za zdaj vas prosimo, da nas sproti obveščate o zamudah, kot vam tudi svetujemo, da v primeru, da ne dobite časnika pravočasno, vzamete nov izvod Novega glasa v vaši cerkvi, kamor jih bomo dostavljali. Iščemo pa novo obliko dostave zato, da bi naš Novi glas prišel pravočasno v vaše roke. Hvala!

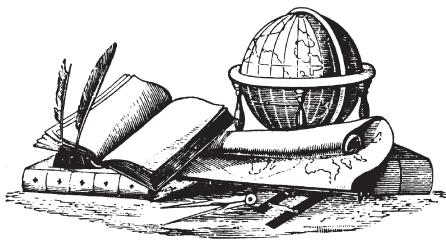
Naložite si novo aplikacijo našega tednilka!

App Store

Google Play

Prvi november na goriškem mestnem pokopališču

Poklon padlim in svetli žrtvi fašizma, Lojzetu Bratužu

V nedeljo, 1. novembra 2020, sta se, upoštevaajoč vse predpise proti širjenju koronavirusne okužbe, na goriškem mestnem pokopališču slovenskim in italijanskim partizanom s skupnim vencem poklonili

dragi, pesnica Ljubka Šorli, sin Andrej in hči Lojzka, namenila tople besede mlada Nika Devetak, predstavnica Prosvetnega društva Podgora. Takole je povedala: Dragi Lojze Bratuž, ljubezen, ki si jo izpovedal

slovensko besedo, izraženo v petju. Kot si ti takrat skrbel za mojo rojstno vas Podgoro, ti z veseljem povem, da tvoj trud ni bil zaman. Kulturno društvo Podgora še deluje, glasovi v zboru začenjajo počasi ponovno zveneti.

Z upanjem, da bodo tvoje besede pustile pečat v vseh srcih slovenskega naroda, se danes poslavljam od tebe z besedami, ki si jih sam izrekel na smrtni postelji ob poslušanju svoje najljubše pesmi: "Joj, kako otožna je ta pesem, polu ganotja njen domači zvok, še v srcu mojem ogenj vnema, ki zagrnil ga je mrak globok."

Tvoja Nika

pokrajinski predsednici Sveta slovenskih organizacij in Slovenske kulturno-gospodarske zveze, Franca Padovan in Maja Humar, ob prisotnosti pokrajinske delegacije VZPI/ANPI in goriškega podžupana Stefana Cerette. Isti dan je Lojzetu Bratužu ob njegovem grobu, v katerem počivajo tudi vsi njegovi

svojemu narodu, občutimo še danes v svojih srcih. Če citiram besede Ljubke Šorli iz pesmi *Tožba umirajočega*: "Ni za sveto stvar težko umreti, a še mnogo, mnogo dal bi rad ... V grob s seboj po sili hudobije neizrabljen nesel bom zaklad," mislim, da tvoj zaklad ni bil popolnoma zakopan, saj si nam zapustil uporniško držo, ljubezen do domovine ter

Ministrca Jaklitsch na videokonferenci z rektorjem in državnim sekretarjem

O Slovencih iz zamejstva na univerzah v Sloveniji

Ministrca za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch je imela videokonferenco v sredo, 28. oktobra 2020, z rektorjem Univerze v Mariboru prof. dr. Zdravkom

državni sekretar dr. Dejan Valentinčič in vodja sektorja za Slovence v zamejstvu Rudi Merljak. Ministrca Jaklitsch je poudarila, da je sedanji model vpisa iz vrst mladih Slovencev zunaj

zelo močan adut ohranjanja in krepitev naših skupnosti v zamejstvu in za utrjevanje skupnega slovenskega narodnega prostora, zato si Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Kačičem in državnim sekretarjem na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Juretom Gašparičem. Sestanek je bil namenjen predstavitvi in izmenjavi stališč glede trenutne ureditve in možnosti izboljšav v povezavi z vpisom Slovencev zunaj Republike Slovenije na javne visokošolske zavode v matici. S strani urada sta se sestanka udeležila še

Republike Slovenije na študij v Sloveniji zadeva, ki bi jo bilo primerno nadgraditi. Rojaki iz zamejstva in sveta ob pogovorih s predstavniki urada pogosto izpostavljajo, da bi si želeli več mest na slovenskih visokošolskih zavodih. Mladi, ki študirajo v Sloveniji in se potem vrnejo v svoja okolja, namreč predstavljajo veliko obogatitev svojih slovenskih manjšinskih skupnosti. To je

prizadeva, da čim več mladih iz zamejstva študira v Sloveniji in se potem utrjeni v slovenski identiteti vrnejo v svoje zamejsko okolje in ga kot formirani intelektualci okrepijo ter bogatijo. Sogovornika prof. dr. Kačič in dr. Gašparič sta izrazila naklonjenost pobudi ministrice in urada. Dogovor je bil, da se urad s to pobudo obrne tudi na Slovensko rektorsko konferenco.

Prvi november v devinsko-nabrežinski občini

SSk se je poklonila padlim!

Prvega novembra se vsako leto spomnimo tudi vseh, ki so darovali ali preprosto izgubili svoja življenja med vojnami. Devinsko-nabrežinska občinska uprava vsako leto polaga venec na spominska obeležja v vseh vaseh. Žal, vence krasi le trak z italijansko trobojnico. Že vrsto leto kot stranka Slovenska skupnost

opozarjamo na potrebo, da se statutarno dvojezična občina enakovredno predstavi s simboli in barvami obeh skupnosti, ki jo sestavljata in bogatita: z izobešanjem tudi slovenske zastave na pročelju županstva, s spoštovanjem načela dvojezičnosti v vsaki javni pobudi, z obema trobojnicama na

častnih spominskih vencih. Žal, vabila in pozivi ne zaležejo. Niti za letošnji 1. november. Zato je slovenske barve s svojim vencem na osrednjem spomeniku padlim v Nabrežini tudi letos prispevala devinsko-nabrežinska sekcija SSk, ki se je dolžnostno udeležila uradnega poklona tudi v vseh vaseh.

Poklonili smo se žrtvam nasilja in zmolili za naše pokojne in padle v raznih vojnah

Zaradi predpisov glede pandemije s koronavirusom so potekale svečanosti ob spomenikih in na pokopališčih v manjših skupinah predstavnikov raznih organizacij in društev. Kljub temu so predvsem prvega novembra, na dan Vseh svetih, potekale številne pobude v spomin na naše pokojne. Po vseh naših občinah so uprave polagale vence s krajšim sporedom. Zveza slovenske katoliške prosvete se je poklonila vojnim žrtvam ob spomeniku, ki hrani žare umrlih v taborišču v Gonarsu, kjer je umrlo veliko Slovencev, predvsem otrok in žensk. Predstavniki zveze so postavili venec tudi ob taborišču v Viscu.

Povejmo na glas

Zmogli bomo, a ne zlahka

Janez Povše

Covid-19 bomo slej ko prej premagali, o tem ni dvoma. Lahko, da bo res trajalo kar nekaj časa, da bo njegova moč zlomljena, a obvladali ga bomo. Obvladali tudi na način, da se bomo na njegovo bistveno oslabilno navzočnost navadili, jo sprejeli ter ponovno ustvarili pogoje za t. i. normalno življenje. Življenje, v katerem ne bomo prikrajšani za svobodo gibanja, in ne samo da bodo oboleli le maloštevilni, spet nam bodo na razpolago vse lepe in prijetne stvari, med katerimi je predvsem možnost neomejenega druženja, srečevanja in stikov na vseh ravneh. Zdaj pa se je možnost normalnega življenja zaznavno odmaknila, in to neprimerno bolj kot spomladi. Drugi val koronavirusa kot bi bil visok deset ali petnajst metrov, v nekaj tednih je z rdečo barvo obeležil celotno Evropo, in to istočasno, kar je osupljivo in skrb vzbujajoče. Težko si je zatiskati oči pred dejstvom, da je novi val dosti močnejši od prvega, in to nas verjetno navdaja s trenutki tesnobe, ne manjka pa tistih, ki jih je zajel tako silovit obup, da so šli na ceste protestirat proti ukrepom, ki so naše osrednje orožje, če ne omenjamo zdravstva in njegovega delovanja. To, da se podajajo ljudje na ceste in trge ter zahtevajo ukinitve ukrepov, je zagotovo skrajno neprijetno presenečenje in toliko bolj zagotovo zelo slabo znamenje. V jedru so protesti nerazsodni in obeleženi z neobvladanim strahom, kakor pojasnjujejo

globlje psihološke ugotovitve. Omenjeni neobvladani strah namreč botruje zanikanju covida-19, ki ga menda sploh ni, ne obstaja in je izmišljotina takšnih in drugačnih zarot. Z drugimi besedami: ko se pred človeka postavi nevarnost, ki je zanj prevelika, jo ogroženi človek potisne v pozabo in zanj nevarnosti ni več. Ob odporih zoper ukrepe velja žal tudi ugotoviti, da je v današnji družbi na delu velika neodpornost na večje težave in da ta krhkost potrebuje za svoje dobro razpoloženje veliko mero oddiha, lepih doživetij, radosti in večernega veselja. Protesti so npr. v Italiji izbruhnili takoj po 18. uri, ko so se zaprli bari, gostišča, restavracije, kar miselnost protestnikov drastično razkrinkava. Da protestirajo tudi lastniki teh dejavnosti in sploh vsa proizvodnja, je nekoliko bolj razumljivo, saj je ob zaprtju v nevarnosti njihov obstoj, ekonomska računica je pač neusmiljena. V tej luči so tovrstni protesti bolj utemeljeni, a vendar nesprejemljivi, če pomislimo širše. Res je, da resni omejevalni ukrepi povzročajo ogromno gospodarsko škodo, propad številnih predvsem manjših podjetij na vseh področjih, brezposelnost, toda uvedeni so zaradi zaščite zdravja in življenja, da bi bilo obolelih in umrlih kar najmanj ali sploh nič. Za zaščito tisočev in tisočev gre, in to prav zdaj, ko je udar covida-19 otipljivo močnejši kot prvič in se ne ve, do kdaj se bo še širil. Za življenja gre, dobesedno za življenja, pri čemer ne bi smeli pozabiti, da smo sredi vojne proti nerazkritemu in krutemu sovražniku.

POGOVOR Martina Šolc

Dober vzgojitelj je prilagodljiv, iznajdljiv in zna poslušati svoje otroke

Martina Šolc je rojena v Zagrebu, kasneje pa se je preselila v Trst, od koder je doma njena mama. Za seboj ima nedvomno zanimivo, večkulturno in večjezično življenjsko zgodbo. Na svoji osebni in poklicni poti je spoznala in se učila veliko jezikov, kot vzgojiteljica pa raziskuje najbolj učinkovite metode učenja slovenščine predvsem v našem, zamejskem okolju. Zelo prijazno je pristala na pogovor.

Prosim, da se predstavíš našim bralcem.

Po izobrazbi sem vzgojiteljica predšolskih otrok. Študij sem končala že pred leti na Pedagoški fakulteti v Kopru. Trenutno sem ena izmed tolikih suplentov, ki še nimajo stalne delovne pogodbe.

Kje si letos v službi?

Letos sem v službi na večstopenjski šoli v Doberdolu, kjer sem zaposlena kot razredna učiteljica. Učim na osnovni šoli v Doberdolu in na Vrhu Sv. Mihaela. Na Vrhu letos poučujem predvsem jezike, angleščino in italijanščino. V Doberdolu učim tudi angleščino in še slovenščino ter glasbeno vzgojo.

Kako je potekal začetek šolskega leta?

Suplenti smo letos zaradi novih postopkov imenovani stopili v razred nekoliko kasneje, ko je pouk že stekel, tako da smo začeli takoj s polno paro. V Doberdolu se je pouk začel že 2. septembra z različnimi dejavnostmi za ponavljanje in utrjevanje snovi. Menim, da je bilo od vsega začetka vse dobro organizirano v spoštovanju vseh ukrepov za preprečevanje širitve koronavirusa. V šoli je talna signalizacija, ki otroke opozarja, kako in v katero smer se lahko premikajo po prostorih, pred vsako učilnico so na razpolago razkužila sredstva za roke in otroci si večkrat na dan razkužijo roke. Držimo se tudi nekaterih drugih osnovnih pravil, kot so pogosto umivanje rok, spoštovanje medsebojne razdalje in seveda nošenje mask. Šolskih potrebščin si otroci ne smejo izposojati, učilnice stalno prezračujemo in šolski sodelavci zelo dobro skrbijo za razkuževanje prostorov.

So otroci umirjeno sprejeli vse omejitve, ki so potrebne za zajezitev širjenja koronavirusa?

Po vsem tem, kar so naši otroci letos spomladi doživeli z "lockdownom", mislim, da je bilo sprejetje omejitev v šoli še najmanjši problem. Otroci so izredno prilagodljivi in pogumni, bolj kot si odrasli

mislimo. Učiteljice smo jim obrazložile nova pravila in tudi starše smo še pred začetkom šolskega leta povabili, da so pri tem pomagali. Na začetku smo jih seveda morali veliko opozarjati, predvsem naj spoštujejo medsebojno razdaljo, saj jih narava "vleče", da bi bili skupaj. Po hudi oddaljivni, ki so jo spomladi doživeli in na katero nihče od nas ni bil pripravljen, so ob začetku šolskega leta občutili veliko potrebo po druženju.

Kako pa bo potekal pouk v primeru ponovnega zaprtja zaradi epidemije? Si na to pripravljena?

Nedvomno smo na to možnost veliko bolj pripravljeni, kot smo bili spomladi, saj takrat sploh nismo vedeli, kaj sta pouk in didaktika na daljavo. Iz dneva v dan je pandemija postavila na glavo naše vsakdanje življenje in je bilo treba popolnoma spremeniti način poučevanja in komunikacije. Povedati moram, da veliko stvari je bilo prepuščenih dobri volji oz. iniciativi učiteljev, ki smo se morali samoizobraževati in se v zelo kratkem času naučiti marsičesar, predvsem na področju uporabe tehnologije. Veliko je bilo eksperimentiranja, preizkušali smo nove oblike dela, iskali različne aplikacije, ki bi nam bile v pomoč pri poučevanju na daljavo itd. V izredno kratkem času smo opravili ogromno dela. Učiteljem je kljub vsemu uspelo marsikaj narediti in s kolegi smo zadovoljni nad opravljenim delom. Ta izkušnja nas je gotovo marsikaj naučila in nam omogočila, da smo v tem šolskem letu veliko bolj pripravljeni na izvajanje pouka na daljavo.

Prosim, da našim bralcem poveš, kako si se začela zanimati za poučevanje

je književna vzgoja zelo pomembna tudi v formalnem izobraževanju otrok tako v vrtcu kot v osnovni šoli in še dalje. V predšolskem obdobju je književna vzgoja eden izmed temeljev jezikovnega področja. Cilji književne vzgoje so usmerjeni v razvijanje bralne kulture in pozitivnega odnosa do književnosti. Najpomembnejši cilj je otrokovo literarno estetsko doživljanje besedila, kar pomeni, da otrok ob knjigi doživlja veselje, ugodje in se zabava. Ko sem začela poučevati, sem se zavedela, kako zahtevno je naše otroke naučiti lepega slovenskega jezika in da se je šola in njena populacija v zadnjih desetletjih zelo spremenila. Predvsem v obdobju, ko sem

kopel uresničimo popolno. S to metodo dopolnjujemo vsebine, pri katerih imajo naši otroci težave, vsaka učna ura mora biti skrbno pripravljena in programirana. Pomemben dejavnik pri uspešnem učenju jezika je nedvomno tudi igra, tako sem med pisanjem svoje diplomske naloge raziskovala didaktične igre za govorni razvoj in zgodnje učenje jezikov. Izobraževala sem se tudi v Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik v Ljubljani, sama pa sem začela izvajati kot jezikovni asistent različne jezikovne projekte v slovenskih vrtcih in osnovnih šolah v Italiji in Sloveniji. Nastal je tečaj slovenščine za predšolske otroke Igrajmo se slovensko, ki sem ga v šolskem letu 2014–2015 prvič izvedla v

slovenščina, omogoča, da se otroci v času bivanja v vrtcu ali šoli "potopijo" v slovensko jezikovno kopel. Ni univerzalnega recepta. Vzgojitelji naj bi pri svojem delu uporabljali različne pristope in metode dela. Vzgojiteljice dobro vemo, da je igra najboljša učiteljska otrok. Ima veliko didaktično vrednost in je zelo primerna tudi za učenje jezika, saj ima značilnosti, ki so še posebej zanimive za našo realnost. Didaktična igra kot način učenja vzbudi veliko večjo pazljivost kot druge učne metode, posledično zmanjšuje razlike intenzivnosti v pozornosti otrok z različnimi sposobnostmi. Med igro se otroci sploh ne zavedajo, da se učijo; tudi frustracije, ki jih nekateri občutijo, stopijo v ozadje. Igra ponuja tudi možnost za maksimalno usmerjenost v vsebine brez vsakršnega navora otroka in omogoča individualno delo, saj za otroke z različnimi sposobnostmi lahko vzgojitelji pripravimo različne igre z različnimi težavnostnimi nalogami. Za tak način dela seveda potrebujemo zelo podkovane vzgojitelje. Trenutno imamo veliko razpršenih praks, zato mislim, da je čas, da skupaj pripravimo zaokrožen didaktični načrt s primernimi modeli, pristopi in metodami ter predloge vsebin in aktivnosti za izvajanje jezikovnih dejavnosti v vrtcu.

Veliko staršev in vzgojiteljev je prepričan, da naši otroci premalo berejo. Koliko je pomembno branje za še majhne in tudi večje otroke? Kako pa lahko odrasli vcepimo otrokom ljubezen do branja?

Književna vzgoja je temeljnega pomena za dobro poznavanje jezika v predšolskem obdobju in tudi potem pri večjih otrocih. Branje in poslušanje zgodb in pravljic, obiskovanje gledaliških in lutkovnih predstav, gledanje kvalitetnih risank, vse to zelo pripomore k dobremu razvoju jezika pri otroku. Kot sem že omenila, so čustva zelo pomembna. Če otrok pri branju doživlja pozitivne občutke, bo rad prebiral knjige. Enako velja pri usvajanju jezika. Na tem moramo delati doma in v šoli oz. vrtcu. Kjer bo otrok videl knjige in opazil, da imajo odrasli pozitiven odnos do knjige, tam bo tudi bolj verjetno, da bo knjigo vzljubil. Kjer knjige ni, kjer se ničesar ne prebira, je to veliko težje. Sodelovanje med šolo in starši lahko otrokovo izkušnjo obogati in okrepi. Zgled je zelo pomemben!

jezika in katerih metod se poslužuješ.

Jeziki in učenje jezikov me od nekdaj zanimajo in veselijo, zato sem se področju jezika posebej posvetila že od vsega začetka svoje študijske poti. Za prekvalifikacijo oz. študij na Pedagoški fakulteti pa sem se odločila po rojstvu svojega prvega sina. Začela sem se namreč spraševati, kaj lahko sama, kot mama, naredim, da se bo naučil lepe slovenščine v tem našem okolju. Tako sem mu že od malega začela prebirati slikanice. Z družinskim branjem lahko starši pomembno prispevamo na področju jezikovnega razvoja naših otrok. Zato sem med študijem sledila raznim izobraževalnim tečajem o bralni pismenosti in o pomenu branja. Posebej naj omenim šolo pripovedništva Ljube Jenče, ki je zbirateljica slovenskega ljudskega izročila in se med drugim ukvarja z umetnostjo pripovedovanja pravljic. Tako sem tudi sama začela svojo pot kot pravljčarka. Tudi pri študiju sem dobila potrditev, da

bila učitelj tujih jezikov v Novi Gorici, sem pridobila veliko izkušenj, ki so mi bile v pomoč pri delu v vrtcu. Opazovala sem, kako so bili majhni otroci v zelo kratkem času uspešni v učenju tujega jezika, veliko otrok pa, po treh letih vrtca, ne obvlada slovenščine enako dobro. In spraševala sem se zakaj. Veliko sem raziskovala in preučevala predvsem model CLIL (Content and Language Integrated Learning - vsebinsko in jezikovno celotno učenje) in model jezikovne kopeli. Razmišljala sem, kako bi ta dva modela jezikovne organizacije pouka, ki sta zelo sodobna in uporabljena v evropskih izobraževalnih sistemih predvsem pri učenju drugega in tujega jezika, uporabila v naših vrtcih pri učenju slovenščine. Bistvenega pomena pri teh metodah je ves čas govoriti v ciljnem jeziku. Na primer pri nas CLIL lahko razumemo kot model organizacije učne enote v slovenskem učnem jeziku in ga torej uporabimo kot metodo dela, s katero si pomagamo, da enojezični model oz. jezikovno

Romjanu.

Tečaj je namenjen predvsem otrokom, ki prihajajo iz mešanih zakonov ali iz popolnoma italijanskega okolja?

Predvsem tem otrokom, ki govorijo malo slovenščine ali te sploh ne govorijo. Poleg tega pri nas slovenščina ni jezik okolja in se nekateri z njo srečajo samo v vrtcu in šoli. Ampak tečaj ni namenjen samo njim. Otroci, ki jim je slovenščina materni jezik, imajo pravico, da se svojega jezika naučijo na določenem nivoju in ne na ravni drugega ali tujega jezika. Tako da sem pri pripravljanju tečaja upoštevala, da imamo v naših vrtcih kombinirane oddelke, ki jih obiskujejo otroci od 3. do 6. leta starosti, in da so skupine jezikovno heterogene. Moj glavni cilj je torej jezikovni razvoj vseh otrok v skupini.

Kako bi morali vzgojitelji po svojem mnenju organizirati pouk v razredih, kjer je veliko otrok, ki slabo ali zelo slabo obvladajo slovenski jezik?

Jezikovni model naših vrtcev in šol, kjer je učni jezik

12. april 2019

KOMENTAR Po napadih v Nici

Politična korektnost ni pravi odgovor

Ob napadih v Nici, čeprav jih je bilo potem še nekaj, ni nihče povabil k podobnemu dejanju, h kakršnemu so vehementno vabili ob nemirih v ZDA, da bi namreč kdo upognil koleno, seveda levo in ne desno, v spomin na katero od treh žrtev napada. Katoliški sociolog in pisec Giuliano Guzzo je zato svoj zapis naslovil prav 'Na kolena za Simone Barreto Silva', eno od žrtev iz katedrale. Če pogledamo njeno sliko, vidimo, da je bila naša umorjena sestra po veri temnopolta, a je imela zraven še marsikaj, zaradi česar se koleno vseh, ki smo okuženi z "naprednimi" zahodnimi strupi, ne bi kar tako uklonilo. Bila je mati treh otrok, katerim je namenila tudi svoje zadnje besede pred smrtjo, imela je pa tudi vero, zaradi katere se je vsako jutro podajala k sveti maši v stolnico v Nici, preden je šla v službo. Redkost, v umirajoči Evropi, na katero je, nas spominja Guzzo, "opozoril njen največji duhovni virolog, Joseph Ratzinger," ki se počasi poslavlja od nas, zato nas je njegov tajnik prosil, naj ga spremljamo v molitvi. Naš sociolog pravi, da si ta žena, namreč Simone, ne zasluži

raznih besed pomilovanja, temveč si zasluži besede občudovanja, ki pa jih zaradi tega, kar je bila, ne bo dobila, vsaj v širšem evropskem in svetovnem kontekstu ne. Zaslužila si je, poleg nekkih krokodiljih

so ga že cerkveni očetje in učitelji označili za najbolj pokvarjeno krivoverstvo. Gre namreč resnično v osnovi za krščansko krivoverstvo, kjer ni več prave podobe Boga, ker je izmalčena. Prav zato je Marcello Veneziani opozoril,

prav nič! – pravzaprav ubije Boga. Naj navedem lep odstavek iz njegovega odličnega zapisa, ki se zgraža nad umorom na svetem kraju, kjer ljudje niso molili in častili "svojega boga", kakor žal vse prepogosto slišimo iz modernih, tudi posvečenih, ust, ampak Boga: "Ljudje, ki ste jih zaklali v katedrali v Nici, niso žalili vašega Boga in vaše vere, niso se posmehovali ne vašemu Bogu ne kateremu drugemu. Bili so tam, da bi molili Boga, ki so ga spoznali v svojem življenju, vse od prvega otroštva, Boga, ki so ga vselej molili, kakor so jih naučili njihovi očetje in matere, njihova vera in njihovi duhovniki; Boga izročila, v katerem so se rodili in živeli. Prav kakor vi." Vidimo torej, kako se nimamo kaj slepiti, kakor je lepo opozoril duhovnik Ariel S. Levi Di Gualdo, ki ga lahko kdaj vidimo tudi pri novinarju Paolu Del Debbiu v studiu, da bi bil Bog muslimanov "Bog miru in ljubezni". Ponovno, ne govorimo, da bi šlo za drugega Boga, ker je Bog eden, gre za strašansko popačenje podobe Boga, ki je oče in ljubezen, vendar pa k njemu ne pridemo drugače

kakor po Sinu – še eno dejstvo, ki ga v modernem poučevanju katoliške vere želijo kar malo potihniti, če se mu že ne želijo odpovedati. Zato zelo lepo pravi Veneziani: "Za verne velja, da nas je Bog ustvaril, da smo vsi Božji otroci, zato pa nihče ne more odločiti o življenju ali smrti drugega, noben smrtnik ne more nadomestiti Božje volje ali zahtevati, da bi namesto njega, v njegovem imenu odločil o življenju ali smrti drugih. Ni Boga, ki bi bil rezerviran za nekatere, partizanski Bog; ni en naš Bog, ki bi bil boljši od njegovega – Bog je od vseh ali od nikogar." In seveda od nekdanj držji, da smo, glede na stvarjenje, med seboj bratsko povezani in imamo istega Očeta, ki je tudi gospodar življenja. Tu se seveda ne bomo ukvarjali z bolj natančno opredelitvijo bratske povezanosti, a moramo poudariti, kako je ta v polnosti šele po Kristusu, s Kristusom in v Kristusu, vidimo pa, kam pripelje, če se Kristusa zavrača, pa niso muslimani ne prvi ne zadnji, ki to počno, žal pa tistega, ki je Logos, zavrača prav tista celina, ki ga je nekoč v celoti sprejela za svojega,

vse to pa se potem odraža na vsem svetu, ki je s staro celino povezan. Sodobni človek Zahoda in sveta, ki je s tem sodobnim Zahodom kakorkoli povezan, se zato odpoveduje svoji (zdravi) pameti, ker se odpoveduje najprej logosu z malo začetnico, v končni meri pa Logosu z veliko začetnico. V tej zaslepljenosti še vedno sledi jeziku politične korektnosti, ki bi mu lahko dodali še religiozno korektnost, vendar pa lahko rečemo, da je ta žal le podzvrst prve. Če se bomo v tej miselnosti tako še naprej udinjali nareku tistih, ki vlečejo niti, zavrgli pa svojo istovetnost in svoje izročilo, potem se nam ne piše nič dobrega. Potrebujemo torej prava zdravila, kakršna je zdrava pamet, ki predstavlja logos z malo začetnico, in potrebujemo Kristusa, Logos z veliko začetnico, ki je postal meso, Bog z nami. Vsa druga psevdozdravila, kot je recimo politično korektno izražanje, ki ločuje med grdimi islamofašisti in drugimi, imajo samo placebo efekt za propagandiste kulture smrti, kakor jo je označil sv. Janez Pavel II.

Andrej Vončina

solz, le nož atentatorja, ki še enkrat več dokazuje, kako zmotno in pogubno je politično korektno gledanje na muslimansko verstvo, ki

da v teh primerih tisti, ki ubija v imenu Boga – tu križarske vojne, o katerih se navadno ve samo izkrivljeno verzijo iz šol in medijev, nimajo

Misel na 32. nedeljo med letom

Naša pozornost in budnost

Prilika o pametnih in nes pametnih devicah, torej o tistih prijateljicah, ki so nevesto spremljale v ženino hišo, je lastna evangelistu Mateju, je pa zelo primerna za mesec november, ko nas Cerkev vabi, da posebej premišljujemo o poslednjih človekovih rečeh. V teh časih so še kako na mestu besede sv. Avguština, da olje v svetilkah pomeni dobra dela v čistem kristjanovem srcu. Ne gre torej toliko za ugajanje svetu oz. še bolj ljudem, temveč za ugajanje Bogu. Vendar pa spet ne smemo tega razumeti kot to, da smo pridni fantje in dekleta, ampak gre res za to, da je v našem srcu prostor za Boga. Kdor ni čist v srcu, nam je dejal eden od blagrov, nima prostora za Boga, ne vidi Boga. Posebno prizadevanje bi torej moralo iti vselej našemu duhovnemu prijateljstvu – s Troedinim Bogom, še posebej z Božjim Sinom, z Devico Marijo, angeli in svetniki. Četudi morda nismo fizično navzoči pri sveti maši, kakor velja zdaj v Sloveniji, imamo vselej možnost za očiščenje in ozdravljenje srca, saj lahko opravimo sveto spoved, potem pa nas lahko

obišče ženin naše duše, sam Gospod Jezus Kristus, ki pa seveda nikdar ne dela sam, ampak v edinosti z Očetom in Sv. Duhom, smo pa tudi spet vključeni v občestvo svetnikov, zato pa še bolj povezani, smo v edinosti, z Marijo, angeli in svetniki. Te povezave seveda brez očiščenja srca ni, naše srce je v tem primeru kakor svetilka brez olja. Ni toliko pomembna tako možnost prejema svetega obhajila, kakor je pomembna možnost spovedi, zakramenta svete pokore. Danes bi vsi šli k svetemu obhajilu, ne bi pa se zanj pripravili. Zato nam Gospod v teh primerih zapira vrata in nam govori, da nas ne pozna, ker najprej mi njega nismo spoznali. Tudi nam govori kakor Samaritanki: "Če bi poznal/a dar ..." Resnično ne spoznavamo tega daru, ki nam je dan v Svetem Rešnjem Telesu, za katerega Bomo tudi ob koncu svojega zemeljskega življenja tako nepripravljeni, brez olja v svojih svetilkah, zahtevali svoj prostor na nebeški gostiji? Bl. Anton Martin Slomšek nam je polagal na srce, da kadar grešimo, hitro

tečemo k sveti spovedi, a kaj, ko se je v naših časih greh tako zrelativiziral. Oni dan je nekdo očital, sicer ne ravno meni, prevelik poudarek na grehu, pa premajhen na odrešenju. Pustimo primero, ki sem mu jo podal, sprašujem pa, kakšno vlogo sploh ima odrešenje, če ni več kaj odrešiti, v tem primeru odpustiti? V stilu nominalizma, da torej imamo le še neka prazna imena za stvari, v resnici pa nimajo nekega pravega pomena, ampak je pomen odvisen od primera do primera, od posameznika do posameznika, so tudi ključni izrazi naše vere le še prazne besede. Lahko sicer prodajamo ljudem kot hrano "sirove luknje" ali, kot rečejo Italijani, "pohan zrak", ampak samo s tem, da bomo govorili tisto, kar bi sodobni človek rad slišal za "čehljanje ušes" (prim. 2 Tim 4,3). S tem ne bodo dobili ljudje olja za svoje svetilke, nazadnje pa bodo ostali praznih rok pred zaprtimi vrati. Tedaj se bo res Bog ukvarjal z njihovimi grehi, kakor smo lahko slišali, in sicer prav zato, ker se sami v času svojega zemeljskega življenja niso hoteli.

Andrej Vončina

Kaj nam hoče povedati koronavirus? (27)

Primož Krečič

Spoznati dar ozdravitve in povedati

Za ozdravitev manjka še nekaj. Jezus ni le iskal ženske, ki je ozdravela, **hotel jo je srečati in se pogovoriti z njo**. Evangelist Marko pravi, da je bila ta ženska prestrašena, da se je tresla in je v tem stanju prišla pred Jezusa. **Pred svetimi stvarmi se porodi strah**, zlasti v stiku z Bogom in njegovo močjo. S tem priznamo njegovo veličino in našo človeško majhnost. To ni strah, ki je povezan z grehom, ampak strah, ki je povezan z Drugim, ki je drugačen, presežen in vsemogočen. **Sveti Duh nam pomaga zdraviti rane in nas okrepiti**, da moremo ponovno sprejeti svojo krhko veličino. Z njegovo pomočjo smo lahko ponovno pred Gospodom in sprejememo bližnje z njihovimi napakami. **Pomembno se je odpreti izviru življenja**, ki nas ljubi in obnavlja. Z njegovo bližino se čutimo zavarovani in se ne skrivamo, odprti smo za izzive in obveznosti. Seveda mora biti pri vsem tem ohranjena svoboda, nič se ne sme zgoditi na silo. Ko gremo k zdravniku, mu moramo povedati svoje težave, kje nas boli in kaj ni v redu. Podobno je pri duhovnem pogovoru in pri spovedi. Grehi, ki se jih ne spovemo, nam niso odpušteni. Jezus je iskal to žensko, **da bi stopila iz svoje oddaljenosti in se mu približala**. Gre torej za zadnjo in najbolj zrelo fazo ozdravljenja, poudarja Rosini. **Ozdravljeni bolnik se mora spraviti s svojim ozdravljenjem**. Če ne poimenuje tega z imenom, ne more končati poti ozdravljenja. To pomeni, **da premaga strah, ki je v njem** in ga je močno oviral. Ženska je prestrašena prišla pred Jezusa in mu povedala, kaj se je zgodilo. **Jezus želi to osebno zavedanje pri ozdravljenju**, kar je **popolno nasprotje vsake magije in nerazumskosti**. V življenju moramo živeti z Božjimi stvarmi, vendar na zaveden način, in pripovedovati o tem. Na tem temelju je nastala tudi liturgija

Cerkve.

Ozdravitev se je začela s sporočilom o Jezusu in njegovi moči ozdravljenja. To je prišlo na ušesa bolni ženski. Pripoved se tudi konča z **izpovedjo te ženske, ki je spregovorila o svoji ozdravitvi**, potem ko se je dotaknila Jezusove obleke. Govoriti moramo o tem, kar se nam je zgodilo, zlasti o mnogih čudežih Božje milosti in ljubezni. Človek ima različne izkušnje in spomin, zato **mora pripovedovati**. Izraelci so se tega zavedali in govorili o velikih Božjih delih, ki so jih bili deležni v zgodovini. **Spomin rešitve in ozdravitve je živa zgodovina osebe, pripoved in obnem pričevanje**, ki mu lahko prisluhnemo. Pri tem ni treba preverjati resničnosti, ker govori samo življenje. Seveda moramo vedeti, **da nas je Bog rešil in nam pomagal**. To spoznanje osvoboditve in ozdravljenja **se spremeni v držo hvaležnosti**, ker je čisti dar in veliko presenečenje. Umetnost hvaležnosti premaga črnino v srcih in nas odpre Svetemu Duhu, ki vedno kaže pot naprej in sprejema prihajajočega Gospoda. Še zlasti v današnjem času se je pomembno zavesti, **da rešitev ne pride, ker mora priti**, da si jo moremo izboriti, ampak je dar. To krepi naše življenje, da postane bolj gibčno in veselo, da se ne sklanjamo le nase, na svoje težave, nemoči ali uspehe. Ko se zgodi ozdravitev ali osvoboditev, je treba to povedati in z drugimi proslaviti. Po ozdravitvi se tudi **poglobi odnos vere, da se srečamo z Bogom** iz oči v oči in mu vse povemo. Pomembno je, **da smo ponižni** in priznamo Bogu prvo pobudo. Ženska, ki je prišla pred Jezusa, se je vrgla pred njegove noge. Priznala je Boga kot darovalca in bila hvaležna za vse, kar se je zgodilo. Če je bila prej njena bolezen povezana s strahom, je **ozdravljenje prineslo osvoboditev, obujeno in obnovljeno življenje**. Ženska je mogla zato povedati Jezusu vso resnico. Ko se zgodi čudež ozdravitve ali izhoda, se pogled spremeni, lepota zasije v očeh, pa tudi v drugih osehah in ljudeh, vse postane sveže, zanimivo, svobodno, spodbudno. **O tem je treba govoriti in se zahvaljevati**.

S 1. STRANI Ob 20-letnici smrti msgr. dr. Franca Močnika

Lep je božji svet, krasen je pogled. Vse je krog in krog, delo božjih rok!

Sami ste velikokrat trdili, da človek obrača, Bog pa obrne. Tudi z vami je Bog naredil prav to: zanimanje za matematiko in fiziko, ki ste ju uspešno doštudirali na bolonjski univerzi, ste kmalu po doktoratu zamenjali s hojo za Kristusom. Duhovnik Štefan Cigoj Vas je nepričakovano vprašal, ali ni morda duhovniška pot prav Vaše poslanstvo. Vprašanje vas je nekoliko zbegalo, a Vam odkrilo Božji načrt za Vas. Leta 1934, 17. marca, je nadškof položil roke na Vašo glavo in Vas posvetil. Prvo znamenje duhovniške službe je za vedno odtisnjeno v Črnem Vrhu, čeprav je bil čas tamkajšnjega bivanja kratek. Čakala Vas je Goriška in Vrtojba je postala vaša druga postojanka. Od tedaj sta postala prav Gorica in njen okoliš Vaš novi in dokončni dom. Brca čez mejo na solkanskem mejnem

prehodu je bila strašen udarec Vašemu dostojanstvu in poslanstvu, a za nas, Goričane, pravi blagoslov.

Srečanje s papežem Pijem XII. je samo še opogumilo vašo duhovniško zavest in potem, ko niste več mogli na ozemlje goriške apostolske administrature, ste svoje duhovniško navdušenje delili z nami, v goriškem mestu. Ne vem, kako bi se počutili danes, ko bi vstopili v razred. Matematika in

fizika sta živa znanost in potrebujeta živ odnos, da bi ju učitelj predal učencem. Danes bi vstopili v razred

in gledali prazne klopi, buljili v puste stene in iskali na računalniku (ki ga niste nikoli ne posedovali ne uporabljali) virtualne podobe svojih učencev. Tudi si težko predstavljam, kako bi danes "krotili" našo "mularijo". Vi ste bili sposobni, v stari, veliki alojzijeviski stavbi v don Boskovi ulici, voditi,

vzgjati in učiti stotine fantov iz naših družin in jih pripraviti za življenjske odgovornosti. A le nekaj sto metrov od Alojzijevisča stoji še danes ljubezen Vašega duhovniškega življenja: cerkev sv. Ivana. V njej ste postali leta 1972 prvi duhovni voditelj novo ustanovljene duhovnije sv. Ivana in se razdajali kot pravi arški župnik. Da ste bili podobni sv. Janezu Vianiju, potrjuje tudi vaše skromno stanovanje, v katerem ste živeli zelo preprosto in le z najnujnejšim. Veselili ste se mnogih otrok, ki ste jih pripravili na zakramente, mnogih parov, ki ste jih blagoslovili na poročni dan, ter žalovali s svojci, ko ste molili, ob pogrebih, za rajne. Če je danes sv. Ivan to in tak, kakršen je, je Vaša zasluga. Nekoliko ste bili v zadregi, da ne rečem užaloščeni, ko Vas je msgr. Ristič imenoval za člana stolnega kapitlja, ker ste morali zaradi novega poslanstva odložiti breme

vodstva duhovnije. Da, a le uradno! Vse do visoke starosti ste bili pljuča skupnosti, ki se še vedno zbira v Ascolijevi ulici. Biti kanonik za Vas ni bila čast, ampak spodbuda. Vsak dan ste se udeleževali molitve v koru in si prizadevali, da bi bil naš jezik enakovredno prisoten tudi v stolnici. In uspelo Vam je. Vendar, in to je očitno dejstvo, je bila Vaša molitev posebno usmerjena v prošnjo za nove duhovne poklice. V času Vašega pastirovanja je duhovnija doživela kar nekaj vstopov v bogoslovje in kar nekaj redovniških zaobljub. Trdim, da ni slučaj: po Vaši smrti, ko je tu, na zemlji, prenehala Vaša molitev, je prenehal tudi vstop v bogoslovje ali v redovno življenje. Je to opozorilo za nas, da Vas ne znamo posnemati v goreči molitvi? Mladi, ki so bili vaša največja skrb, se danes nadvse navdušeno odpravljajo v

hribe, v Žabnice. Upam, da vedo, kaj je kočica sv. Jožefa! Od Ringerjeve družine ste le nekaj let po drugi svetovni vojni odkupili majhno zemljišče in postavili borno, preprosto kočico: brez vode, brez ogrevanja ..., a naša doživetja v njej so bila bogatejša od kupov zlata. Ko bi si danes, s telesnimi očmi, ogledovali prenovljene prostore, bi jih skoraj ne prepoznali. "Luksus", ki si ga niste nikoli predstavljali ne iskali. A "luksus" je, ker ste vi zasadili prvo lopato! Veliko znamenj in darov ste pustili za seboj, nam v veliko pomoč in korist. Zame, osebno, je najlepše darilo to, da sem vas spremljal v zadnjih nočeh Vašega popotovanja na tej strani stvarstva in da ste zatisnili oči za ta svet 4. novembra 2000, na god sv. Karla, na moj godovni dan. Molite za nas, "monšinjor", kakor ste to delali iskreno, verno, zaupljivo in goreče na zemlji.

Tvoj župnik,
član tvoje družine.

don Davide Tononi

POSKRBI ZANJ!

Podpri vse duhovnike
s svojim odtegljivim darom

34 tisoč duhovnikov posveča svoje življenje oznanjevanju evangelija in so nam vedno blizu. Med njimi je tudi tvoj župnik.

Ostani blizu našim duhovnikom, kakor tudi oni ostajajo blizu nam. Svoj dar lahko pokloniš tudi od doma. Tu spodaj izberi enega izmed možnih načinov.

Tvoj prispevek, čeprav skromen, bo podprl njihova vsakdanja prizadevanja. To bo konkretna pomoč duhovnikom za vse, kar delajo za nas. Tudi zate.

Skeniraj QR kodo
in oglej si pričevanje
g. Davideja na
insiemeaisacerdoti.it

Svoj
prispevek
lahko daruješ,
ne da bi se
premaknil
od doma.

- S kreditno kartico: s klicem na brezplačno številko 800-825000 ali na portalu insiemeaisacerdoti.it
- S plačilom na poštni tekoči račun št. 57803009
- Z bančnim nakazilom na IBAN IT 90 G 05018 03200 000011610110 v korist "Istituto Centrale Sostentamento Clero" in z namenom plačila: "Erogazioni liberali art. 46 L.222/85"

Odmeven koncert v stolnici Izvrsten organist

Dne 13. oktobra 2020 je v goriški stolnici cerkvi uspešno potekal koncert orgelske glasbe, ki ga je zbrano občinstvo nagradilo z bučnim ploskanjem. Tokrat je na velike romantične orgle

igral mladi organist Daniele Mecchia. Dogodek je potekal v nizu Kaiser Karl Festivala, čezmejne glasbene manifestacije, ki v organizaciji Primorskega orgelskega društva že pet let bogati goriške jeseni z dogodki, ki jih oblikujejo prvovrstni izvajalci. Kljub omejitvam zaradi epidemiološke krize omenjeno društvo - v

sodelovanju z Združenjem cerkvenih pevskih zborov in pod vodstvom umetniškega vodje Roberta Squillacija - se ni hotelo odpovedati koncertom nadarjenih glasbenikov. Prepričani so namreč, da je pomembno ovrednotiti bogato krajevno orgelsko dediščino. Mecchia, rojen leta 1998, je po diplomi, ki jo je opravil z odliko in pohvalo, v tem trenutku najmlajši glasbenik, ki se izpopolnjuje na dunajski Univerzi za glasbo in upodabljačo umetnosti pod mentorstvom prof. P. D. Perettija. Doslej se je že izkazal na različnih državnih in mednarodnih tekmovanjih. Med drugim je osvojil drugo mesto na mednarodnem tekmovanju Franz Schmidt na Dunaju. Na koncertu v goriški stolnici je poslušalcem ponudil očarljiv spored, skladbe nemškega in francoskega romantizma, s skladbami Schumann, Mendelssohna, Brahmsa, Liszta in Francka. Mladi glasbenik je pokazal izredno muzikalnost, silno energijo, obenem pa tudi mehko dotika. Vse to je očitno občutila in cenila publika, katere ploskanje je izvajalec nagradil z več dodatki.

O zaprti meji na Prevalu V pričakovanju na nov čas

“In tako je meja med dvema državama še enkrat zaprta.” S to mislijo, prežeto s kančkom jeze in obenem z vdanostjo, se začnjenja krajše razmišljanje, ki nam ga je poslal g. Maurizio Qualizza, župnik v

foto Sclauzero

Koprivnem in Moraru, ki je posebno navezan na Marijino svetišče na Prevalu in mu veliko pomenijo medosebni odnosi med Italijani, Furlani in Slovenci ob vznožju Brd. Jasno, ugotavlja, je epidemija, toda zaprtje meje v Brdih ima tudi simboličen pomen. Ljudje so končno imeli občutek, da so bile stare delitve mimo, da ne bo več železne zavese. Zdaj pa je meja spet zaprta. Simbol spet

najdene edinosti je cerkva Svete Marije Kraljice ljudstev na Prevalu. Zdi se, kot da bela cerkva s križem, ki stoji nad zvonovi nad fasado svetišča, gleda vse briške skupnosti. “Ostaja nema v pričakovanju tolikih srečanj,

romanj, čezmejnih križevih potov, ki so že tradicionalni in zelo pričakovani,” drugih praznovanj in kulturnih srečanj, ki jih žal ne bo prav letos, ob 25. obletnici posvetitve. “Ja,” končuje svoje misli g. Maurizio, “zdi se prav, da tisti križ gleda onkraj gričev in ta temni čas, ki številne vznemirja, v pričakovanju na nov čas, na čas vedrine in na novo odkritega miru”.

Na smeri tujih jezikov in literatur na tržaški univerzi je
TADEJ PAHOR

pod mentorstvom prof. Mirana Košute uspešno zagovarjal diplomsko nalogo iz slovenske književnosti o uglasbitvah Gregorčičevega pesniškega opusa.

Iz srca mu čestitamo mama, tata, brat Mitja, nono Andrej in vsi domači.

RADIO SPAZIO
vrata proti vzhodu

(od 6. novembra do
12. novembra 2020)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan od 20.00 do 21.00. Spored:

Petek, 6. novembra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.
Sobota, 7. novembra (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja

v benečanskem, terskem, rezijanskem in zilljskem narečju.

Nedelja, 8. novembra ponovitev oddaje Okno v Benečijo.

Ponedeljek, 9. novembra (v studiu Ilaria Bergnach, Miha Kovic in Jakob Leopoli): Radio Ve'rite'.

Torek, 10. novembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem

Sreda, 11. novembra (v studiu Danilo Čotar): Samotni pastir: Življenje onkraj smrti. - Izbor melodij.

Četrtek, 12. novembra (v studiu Andrej Bavcon): Četkov večer z glasbo - Zanimivosti obvestila in humor.

Ob prerani smrti igralca in režiserja
† JOŽETA HROVATA

izreka Prosvetno društvo Štandrež globoko sožalje družini, prijateljem in sodelovcem.

Člani dramskega odseka PD Štandrež, s katerimi je uspešno sodeloval kot režiser več kot petnajst let, ga bomo ohranili v lepem, trajnem in hvaležnem spominu.

DOBERDOB Svečanost ob spomeniku

Prižgimo luč za mir 2020

V četrtek, 29. oktobra 2020, je v Doberdobi pred spomenikom slovenskim vojakom na soškem bojišču 1915-1917 potekala svečanost Prižgimo luč za mir 2020 za padle vojake na Goriškem. Prisotni so bili doberdobski župan Fabio Vizintin, generalni konzul RS v Trstu Vojko Volk, direktor Kulturnega doma v Gorici Igor Komel, predsednica SKGZ za Goriško Maja Humar in pokrajinski tajnik SSO Julijan Čavdek.

Po polaganju vencev pred spomenikom je spregovoril župan, ki je primerjal preteklost s sedanostjo. Pred več kot 100 leti je na evropskem ozemlju potekal spor med vsemi državami, na našem ozemlju med Avstro-Ogrsko in Italijo. Vse države, ki so nekoč bile vpletene v vojno, danes živijo v sožitju in so sklenile prijateljske vezi, kar nam mora biti v ponos. Kljub vsem sporom, ki smo jih doživeli v prejšnjem stoletju, tudi takim, ki so se

zdeli nerešljivi, smo vseeno, skoraj vedno, našli rešitev. “Podobno se moramo tudi sedaj boriti za združeno Evropo, kljub težkim razmeram /.../ boriti se moramo za Evropo, v kateri se ne bomo več bali soseda”, je izjavil župan. Komel se je nato iskreno zahvalil vsem, ki so kljub epidemiji priredili mirovno akcijo prav v Doberdobi, in sicer konzulatu RS v Trstu, občini Doberdob, Kulturnemu domu v Gorici

in SKGZ-ju ter SSO-ju. Navzoče je nato pozdravil še generalni konzul Vojko Volk, ki je spregovoril o možnosti prehajanja meje med Slovenijo in Italijo. Dejal je, da zaprtja meje še ni, obstajajo pa ukrepi, ki omejujejo prehajanje meje. Tudi drugod v Evropi ali zapirajo meje ali omejujejo prehajanje meje. Kot je zatrdil konzul, je stanje res dramatično in zdravje ljudi je treba postaviti na prvo mesto. SD

S 3. STRANI Martina Šolc

Dober vzgojitelj je prilagodljiv, iznajdljiv in zna poslušati ...

Kdaj pa si se začela ukvarjati s pisanjem?

V bistvu s svojo diplomsko nalogo, ki je leta 2017 izšla v knjižni obliki. Knjigi je naslov *Z učno igro do slovenščine*, izdajo je omogočila Slovenska prosveta iz Trsta v sodelovanju s Skladom Libero in Zora Polojaz, spremno besedo pa je napisala moja mentorica, prof. dr. Majda Kaučič Baša; ona raziskuje slovenski jezik, znotraj tega raziskovalnega področja pa se posveča predvsem

obravnavi družbenega položaja slovenskega jezika v Italiji. To je bil moj prvi knjižni podvig, ki je bil nagrajen na XVI. Nagradnem natečaju za diplomsko, magistrsko in doktorska dela Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, predstavila pa sem ga tudi na dveh mednarodnih konferencah. Lani so mi upravljelji Sklada Libero in Zora Polojaz ponudili, da bi napisala še drugo knjigo, tako da sem se ponovno lotila pisanja

in nastal je priročnik za zgodnje učenje slovenščine v vrtcih z naslovom *Moj dan v vrtcu*. Priročnik obsega deset tematskih poglavij. Pri izbiri tem pa sem izhajala iz otrokovega vsakdanjega življenja in bivanja v vrtcu. To je bilo ogromno delo, v priročniku sem zbrala več kot 600 besed in nad 100 osnovnih govornih in slovničnih vzorcev. Knjiga ima tudi slovnični dodatek s sklanjatvenimi in spregatvenimi vzorci, ki bodo

v prvo pomoč vzgojiteljem, ter rubriko *Živa slovenščina*, v kateri prof. Kaučič Baša obravnava izbrana vprašanja o rabi slovenskega jezika v zamejstvu. Moj cilj je, da se otroci v čim krajšem času čim bolj naučijo se sporazumevati v slovenščini. Vzgojitelj mora točno vedeti, kako govoriti z otroki, katere besede uporabljati, mora vedeti, katere cilje želi doseči. Upam, da bo priročnik veliko prinesel otrokom in tudi vzgojiteljem,

ki bodo z njegovo pomočjo lahko tudi ocenili raven jezikovnega znanja otrok.

Katere lastnosti mora imeti po tvojem mnenju dobra vzgojiteljica? Še posebno taka, ki se ukvarja z zelo majhnimi otroki?

Dober vzgojitelj je prilagodljiv, iznajdljiv, zna poslušati in predvsem sliši svoje otroke, jih upošteva, spodbuja, uporablja pozitivno komunikacijo, uporablja zanimive in kakovostne metode poučevanja. Ljubiti mora to,

kar dela, in otroke, s katerimi dela, uživati in veseliti se mora ob opravljanju svojega poklica in se stalno odzivati na to, kar se dogaja v učilnici. Vloga učiteljice ni samo ta, da otrokom “polni glave”, naučiti jih mora razmišljanja, njim se mora prilagajati in se z njimi “zavrteti” v igri in učenju. Kakšenkrat mi je v svetu odraslih prav težko. Veseli me biti v družbi otrok, ki so iskreni in vedno povedo to, kar mislijo in čutijo. Vedno moramo otroke poslušati!

Manifestacija na Travniku #živimodšportafjk

#živimodšportafjk (#iiovivodisportfvg) – s tem sloganom in drugimi podobnimi napisi na lepkih in transparentih se je 28. oktobra v popoldanskih urah zbrala kar velika množica na Travniku v Gorici; prisotni – med katerimi so bili tudi trenerji in športniki baleta, plavanja, fitnesa in nogometa – so manifestirali proti ukrepom italijanske vlade zaradi zamrznitve skupinskih športnih dejavnosti.

plesa Nika Bagon. “Šport je moje življenje. Ples je moje življenje. To smo mi”. S temi besedami je Nika Bagon – tudi v slovenščini – jasno izrazila, koliko ji pomeni šport, zakaj je pomemben zanj in za otroke. “Šport predstavlja fizično in duševno zdravje, dobro počutje, krepitev imunskega sistema; je družbeno koristen, zabava in razvedrilo”. Kljub temu da so vsa športna društva in organizacije sprejeli in vestno

poudarila, kako je bila z zadnjim vladnim ukrepom vsem, ki se ukvarjajo z vodenjem skupinskih športnih dejavnosti, odvzeta pravica do dela. Odločba je povzročila, da so otroci in mladi v naši deželi zaprti doma, ko pa bi lahko prosto trenirali, saj so okužbe v Furlaniji Julijski krajini obvladljive. “Če dežuje v Rimu, ni treba, da odpremo dežnike v celi Italiji,” je dejal goriški župan

tudi podžupan in odbornik za šport in kulturo Stefano Ceretta, ki se je strinjal z vsem povedanim in izrazil popolno podporo manifestantom ter hvaležnost vsem, ki so se dogodku udeležili. Sledili so posegi nekaterih športnih trenerjev iz Goriške, ki so delili osebne izkušnje lastnih športnih društev in povedali, kako so se prilagajali vladnim ukrepom. Vsi so poudarili, da so se izredno izkazali na

Manifestacije so istočasno potekale tudi na glavnih trgih v Trstu, Vidmu in Pordenonu. Dogodek v Gorici je organiziral deželni odbor Io Vivo Di Sport FVG, z ognjevitimi besedami in učinkovitim govorom pa sta manifestacijo vodili koordinatorka dogodka Beatrice De Troia in profesionalna plesalka, koreografinja in učiteljica

sposštovali celo vrsto ukrepov za zaježitev covid-19 v svojih prostorih, kar je terjalo veliko stroškov, je italijanska vlada pred nekaj dnevi izdala ukrep o prekinitvi vseh skupinskih športnih dejavnosti, čeprav še vedno ni znanstvenega dokaza za večjo nevarnost okužbe med športnimi aktivnostmi. Mikrofon je nato prevzela Beatrice De Troia, ki je

Rodolfo Ziberna. S tem je hotel povedati, da čeprav so razmere s koronavirusom hude po vsej Italiji, niso enako hude povsod: dežela, predvsem pa župani posameznih občin bi morali imeti večjo avtonomijo pri določanju ukrepov za omejitve okužb z virusom. Župan je izjavil, da v teh hudih časih moramo čim bolj ohraniti zdravo pamet. Spregovoril je

inšpekcijskih pregledih, ki so preverjali, ali so športna društva v skladu s predpisi, a to očitno ni bilo dovolj. “Šport ni ključnega pomena samo takrat, ko prinaša dobiček in uspeh. Šport je šola, je družbeno koristen, je obveza, priložnost. Tega si ni zaslužil,” je izjavila predstavnica plavalnega društva na Goriškem. Samuel Devetak

ŠTANDREŽ Vrtec Pika Nogavička Na obiranju oljk

Letos koronavirus naokrog magaja, nam nič drugega ne ostaja, kot da po vasi na sprehode hodimo in se s kmečkimi opravili seznanjamo. V vrtcu Pika Nogavička v Štandrežu smo se zato odločili, da se bomo prav temu tudi posvetili celo šolsko leto. Naš glavni projekt smo tako

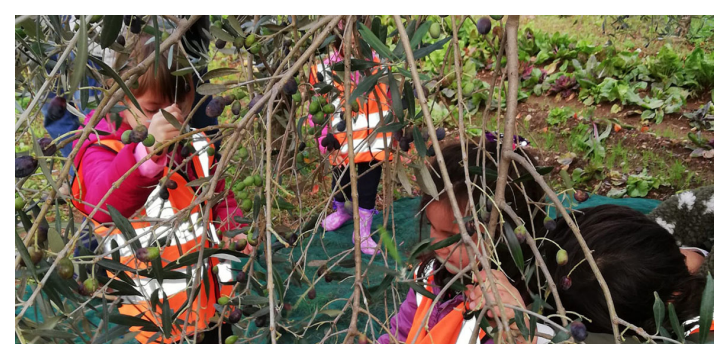
v letošnjem letnem učnem načrtu poimenovali *Letni časi v naši vasi*, s katerim želimo otrokom približati vaško kmečko življenje. Ker je konec oktobra oz. začetek novembra čas za obiranje oljk, smo se otroci v sredo, 21. 10. 2020, dopoldne v lepem sončnem vremenu, pod vodstvom vzgojiteljic, v dveh

časovno ločenih skupinicah (medvedki in veveričke), odpravili na prvi poučni sprehod po vasi do domačije gospoda Marka Brajnika. Le ta je najprej eno in kasneje drugo skupino otrok, upoštevajoč primerno varnostno razdaljo, prijazno sprejel in nam pobje pokazal oljke in njene plodove. Že v vrtcu smo si

pripravili košarico, da bi lahko nekaj oljk prinesli tudi v vrtec. Razvrstili smo se pri drevesu, kjer nam je g. Marko pripravil mrežo in zaboj. Tako smo vsi skupaj pod krošnjo oljke razprli mrežo in plodove osmukali z grabljicami in ročno. Pazili smo, da so se oljke čim manj poškodovale. Nekaj plodov, ki so padli na

mrežo, smo pobrali ter dali v košarico in zaboj, vse ostalo smo z mrežo s skupnimi močmi stresli v zaboj. Prijazni domačin nam je nato obrazložil, kaj pravzaprav iz plodov nastane, in tako smo spoznali, da iz oljk v oljarni naredijo oljčno olje. Nato smo imeli priložnost, da vsak s svojo žličko tudi poskusi

sveže hladno stiskano olje, ki nam ga je ponudil v majhni steklenički že pripravljeno za nas. Na koncu smo se prijazno zahvalili in mu zaplesali ter zapeli pesmico. Tako razposajeni, igrivi, zadovoljni in novega znanja polni smo se vrtili v vrtec na kosilo, saj smo bili po dolgem sprehodu že pošteno lačni.

Obvestila

Kulturni center Lojze Bratuž, Združenje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete razpisujejo **17. priznanje Kazimir Humar**. Predloge je treba oddati do 31. decembra 2020 na naslov Zveza slovenske katoliške prosvete – 34170 Gorica-Gorizia, Drevored 20. septembra 85, s pripisom na ovojnico: “Predlog za priznanje”.

Kulturni center Lojze Bratuž bo v letu 2020 pripravil spominsko razstavo ob 120-letnici rojstva slovenskega umetnika Toneta Kralja. V ta namen vabi lastnike, ki bi bili pripravljeni dati na razpolago umetniška dela za razstavo. Ob tej priložnosti bo izdan katalog z objavo vseh razstavljenih del. Zanimati naj kontaktirajo upravo KC Lojze Bratuž, tel. +39 0481 531445 - info@centerbratuž.org

Kmetija KOMJANC Aleš na Jazbinah v Števerjanu obvešča

17. priznanje KAZIMIR HUMAR

Kulturni center Lojze Bratuž, Združenje cerkvenih pevskih zborov Gorica in Zveza slovenske katoliške prosvete podeljujejo priznanje društvom in organizacijam ali posameznikom na osnovi utemeljitve predlagateljev in po presoji organizacij, ki priznanje podeljujejo. Predloge za priznanje zbira Zveza slovenske katoliške prosvete na podlagi javnega razpisa. Priznanje se praviloma podeli za ustvarjalne dosežke, za pomemben prispevek k razvoju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, za publicistično delo in za izjemne dosežke pri organizacijskem delu na kulturnem področju. Priznanje lahko prejmejo tisti, ki delujejo v goriškem prostoru. Predloge za priznanje je treba oddati do 31. decembra 2020 na naslov: Zveza slovenske katoliške prosvete – 34170 Gorica-Gorizia, Drevored 20. septembra 85, s pripisom na ovojnico: “Predlog za priznanje”.

cenjene stranke, da je začela pobirati in predelovati oljke ter že prodaja novo extradeviško olje.

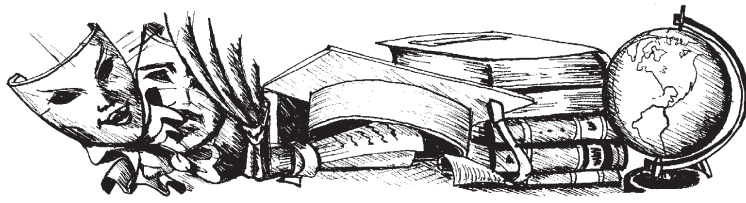
Da bi lahko skupaj, a obenem varno obhajali evharistijo (sv. mašo), bo v **pastoralni enoti Soča/Vipava** od 1. novembra dalje takole: sobota, 19.00, Gabrje; nedelja, 9.00, Gabrje; nedelja, 9.45, Štandrež; nedelja, 10.30, Sovodnje; nedelja, 11.15, Štandrež (v italijanskem jeziku); nedelja, 18.00, Štandrež. Možnosti veliko, prostora dovolj, volja pa... osebna, piše župnik.

Darovi

Danilo Čotar daruje 50 evrov za misijonarja Pedra Opeko in 50 evrov za misijonarja Danila Lisjaka.

Čestitke

Dragi **Tadej Pahor**, ob tvojem študijskem uspehu ti iskreno čestitamo in se s tabo veselimo pevke in pevci MeMIPZ Emil Komel. Najbolj seveda tenorji ...

80 let glasbenika, lutkarja in režiserja Edija Majarona

Še veliko zdravih dni v družbi očarljivih lutk!

V dne, ko zlata jesen obarva naravo v tople odtenke barv, je na svojem življenjskem drevesu osemdeseti list našel Edi Majaron, ki se je rodil v Ljubljani 13. oktobra l. 1940, v samem primežu vojne vihre. Njegovi umetniški talenti so se najprej izkazali v glasbi. Kot mladenič je namreč leta 1963 na ljubljanski Akademiji za glasbo dokončal študij violončela, leta 1965 pa je končal specializacijo tega godala pri prof. Otonu Bajdetu. Nadalje se je izpopolnjeval pri znanih violončelistih Milošu Sadlu in Andreu Navarri na Akademiji lepih umetnosti v Pragi. Dolgo let je plemenitil Simfonični orkester RTV Slovenija kot prvi violončelist in z njim gostoval na različnih odrih raznih evropskih kulturnih prestolnic. Izkazal se je tudi kot avtor številnih televizijskih glasbenih oddaj, pa tudi kot komentator koncertov komorne in simfonične resne glasbe. Snemal je za radijske in televizijske programe v Ljubljani, Trstu, Zagrebu, Novem Sadu, Skopju. V sezoni 1976/77 je pod njegovim vodstvom na RT Slovenija nastal televizijski niz oddaj *Komorna glasba skozi stoletja*. Majaron kot

glasbenika smo v zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja spoznali tudi pri nas

stolnice (nečak podpisane je ob svoji poroki prav v tej ljubljanski cerkvi, l. 2017,

na Goriškem, saj je prišel k nam v goste. Zadnja leta se njegov violončelo oglašča tudi na kuru ljubljanske

bil deležen njegove čudovite interpretacije nabožnih skladb). Ediju Majaronu pa se je po

glasbenih uspehih poklicna pot zasakala drugam: popolnoma ga je osvojil očarljivi svet lutkarstva. Lutke so ga omrežile in z njimi je dosegel vidne uspehe na domačih in tujih odrskih deskah. Doslej je zrežiral okrog 90 (!) predstav v pomembnih evropskih lutkovnih gledališčih (Sloveniji, Srbiji, Bosni in Hercegovini, Hrvaški, Poljski, Belorusiji in Italiji). Vodil je delavnice ter seminarje in predaval na različnih izobraževalnih ustanovah, med drugim na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, na Umetniški akademiji v Osijeku, na Zagrebški gledališki akademiji, na Univerzi v Bariju in na lutkarski šoli v Neaplju. Lutkovne predstave je zasnoval na podlagi antičnih in sodobnih besedil od grškega komediografa Aristofana (okrog 445 - 385 pr. Kr.), do Shakespearja (1564-1616) in sodobnih slovenskih avtorjev Puntarja (1936-2013), Dekleve (1946), Makarovičeve (1939) in drugih. Že davnega l. 1954 je ustanovil svoje prvo gledališče, ki se je nekaj časa imenovalo Lutkovno gledališče Dravlje, leta 1970 pa se je preimenovalo v Lutkovno gledališče Jože Pengov. Do leta 1979 je Majaron delal kot svobodni

umetnik, nato pa je bil imenovan za umetniškega vodja v Lutkovnem gledališču Ljubljana (LGL). Tu je s svojim umetniškim pristopom pronicljivo vplival na repertoar. V repertoar je vnesel sodobna lutkovna besedila in se še posebno osredinil na slovenske novitete. LGL je vodil do leta 1984, ko je spet prešel k svobodnim umetnikom. Leta 1992 je ustanovil svojo, neodvisno lutkovno skupino Freyer teater Ljubljana. Med njegove najuspešnejše predstave uvrščajo *Gugalnico* Franeta Puntarja, *Malega princa* Antoina de Saint-Exuperyja, *Sanje o govoreči češnji* Milana Dekleve in *Pravljico o carju Saltanu* A. S. Puškina, za katero je leta 1988 prejel nagrado Prešernovega sklada, pa še Aristofanovo *Lizistrato*. Številne predstave, ki so izšle izpod njegove režijske roke in katerim je prispeval tudi glasbeno opremo, so se udeležile najpomembnejših svetovnih lutkovnih festivalov in mu navrgle mnogo nagrad in priznanj. Za TV Slovenija je posnel več lutkovnih serij (*Prgišče priljubljenih pravljic*, *V znamenju dvojčkov*, *Pravljica o carju Saltanu* ...). Zdej je Edi Majaron upokojeni redni profesor

za lutkarstvo na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Občasno še zmeraj predava kot gostujoči profesor na drugih evropskih univerzah. Še vedno objavlja članke s področja lutkovne zgodovine in vloge lutke v vzgoji in širi znanje te žlahtne "veje" gledališke umetnosti. L. 2006 je bil deležen Nagrade republike Slovenije za življenjsko delo na področju pedagogike. Za svoje delo je sicer prejel kar nekaj domačih - poleg omenjene male Prešernove nagrade tudi bršljanov venec in nagrado Milana Klemenčiča za življenjsko delo - ter številne mednarodne nagrade. Leta 2017 je izšel slovenski prevod njegove knjige *Vera v lutko*. Publikacija vsebuje pregled Majaronovega opusa in zapiskov njegovega dela. Obenem pa bralcu odstira pogled v lutkovno ustvarjalnost 20. stoletja, v katero spada tudi slovenska lutkovna dejavnost. Po Majaronovem mnenju mora dobra lutkovna predstava nagovarjati male in velike gledalce. Sam je sicer namenjal lutkovne predstave tudi samo odrasli publiki. Z eno izmed teh je prišel v goste v goriški Katoliški dom oz. Kulturni center Lojze Bratuž.

IK

DROBCI DOMAČE ZGODOVINE (133)

Dimitri Tabaj

DRUGI DEL

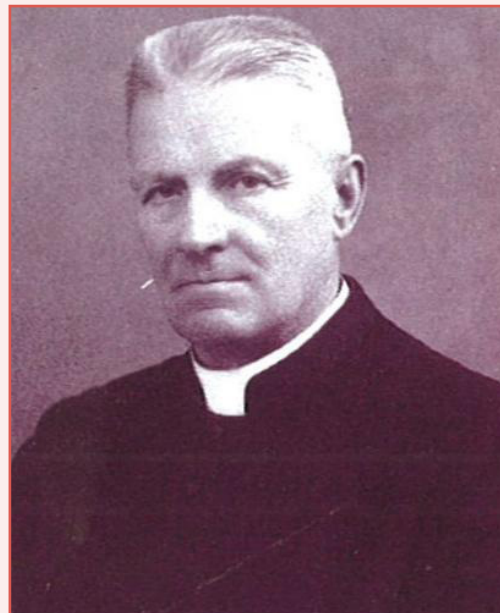
Andrej Winkler je bil soustanovitelj Slovenske matice in od l. 1864 do l. 1876 njen odbornik. Opravljal je sodno službo v Gorici, Kanalu, Sežani in na Dunaju. Bil je okrajni predstojnik v Krmini, okrajni glavar v Tolminu, namestniški svetnik v Trstu, od leta 1880 do leta 1892 je bil pa deželni predsednik na Kranjskem. Večkrat je bil deželni goriški poslanec. Kot goriški odbornik (edini Slovenec) je s pomočjo deželnega glavarja, po Winklerjevih besedah "nepozabljivega" grofa Viljema Paceja (strica Winklerjevega bodočega zeta, že omenjenega grofa Antona Paceja) pospeševal uporabo slovenščine v dopisovanju in uradovanju ter skušal zmanjševati vpliv italijanskih nacionalistov.

Leta 1873 je bil izvoljen tudi v državni svet na Dunaju, kjer si je kljub vsem težavam še naprej prizadeval za slovenski narodni program in za izboljšanje gospodarskega položaja naših krajev. Leta 1880 je postal deželni predsednik na Kranjskem. Takoj je zahteval, da okrajni glavarji komunicirajo v slovenščini s slovenskimi župani. Pri tem je imel precejšnje težave s funkcionarji, saj so mnogi bili zagrizeni Nemci. Postopoma mu je uspelo jih zamenjati in namestiti slovenske kadre na pomembne položaje, predvsem na glavarstvih, sodiščih in v šolskih ustanovah (te so postajale vedno bolj slovenske). Pod njegovim mandatom sta bili v Ljubljani odprti tudi slovenska obrtna šola in samostojna slovenska nižja gimnazija. Trgovska in obrtna zbornica sta spet bili v rokah Slovencev, tudi župan Ljubljane je spet bil Slovenec. Leta 1883 je cesar Franc Jožef obiskal Kranjsko in Andreju Winklerju podelil baronstvo in red železne krone II. stopnje, Ljubljana pa

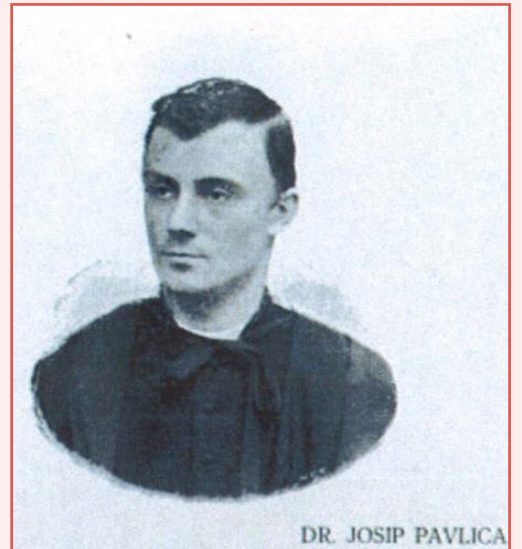
ga je imenovala za častnega meščana. Veliko je skrbel za lepoto jezika in pravilno uporabo slovenščine v zakonih in uradnih aktih in pri tem sodeloval z literarnim zgodovinarjem Franom Levcem (1846-1916). Slovenska matica je barona Winklerja imenovala za častnega člana. Zaradi ostrega nasprotovanja kranjskih Nemcev, ki so mu očitali, da jih zatira, mu je zmanjkala večina in je moral odstopiti, čeprav je prejel kot priznanje veliki križ Franjožefovega reda. Naš narod ga je izredno spoštoval, saj si je tudi osebno vztrajno prizadeval za boljše gnotne in moralne razmere rojakov. V Gorici je na primer imel odlične stike z bratoma duhovnikoma Josipom in Andrejem Pavlico, ustanoviteljema Slovenskega katoliškega delavskega društva, ki ga je finančno podpiral, kot je podpiral tudi Šolski dom in Slovensko sirotišče ter društvo Skalnica. Slovenec je 24. oktobra 1892 poročal o "Serenadi" baronu Andreju Winklerju oz. o tem, kako so ga Slovenci ljubili: "V soboto zvečer točno ob 8. uri zbrala so se v magistratnem posloplju vsa narodna društva ljubljanska z meščani vred, da prirede deželnemu predsedniku g. baronu Winklerju v slovo zastaveničko z bakljado. Proti 9. uri odrinejo: 'Sokol' z zastavo, 'Slavec' z zastavo, pevsko društvo 'Ljubljana', čitalnica ljubljanska, čitalnica šišenska z zastavo, pevci 'Glasbene Matice', društvo rokodelskih pomočnikov z zastavo, slovenski kolesarji in l. kranjsko veteransko društvo s prižganimi svečami z magistrata, korakajo po Mestnem, Starem trgu in po Bregu na Turjaški trg. Pred stanovanjem g. deželnega predsedništva zbrala se je bila v tem ogromna množica. Zapeli so združeni pevci tri komade, in sicer: 'Jadransko morje', 'Danici' in 'Avstrija moja'. /.../ zaorili so po Turjaškem trgu navdušeni 'živio'- klici gosp. dež. predsedniku v slovo."

Fünfte Classe.	
1. *Pavlica Josef, Reifenberg.	13. Prevc Franz, Krainburg.
2. Graf Coronini Albrecht, Budapest.	14. *Niederwieser Eduard, Görz.
3. Graf Attems Victor, Görz.	15. Hovanski Emil, Görz.
4. *Tabaj Andreas, St. Andr.	16. Vidov Johann, Lucinico.
5. Samotorean Josef, St. Jobst (Krain).	17. Musina Rudolf, Castelnuovo (Istrien).
6. Ziegler Franz, Wien.	18. Bramo Josef, Görz.
7. Jeglič Andreas, Görz.	19. *Poljšak Philipp, Smarje.
8. Schaffenhauer Alfons, Görz.	20. Šišia Jakob, Rovigno.
9. Ritter v. Bosizio Rudolf, Görz.	21. *Stubelj Leopold, Reifenberg.
10. *Benedictig Johann, Ajello.	22. Olivo Josef, Vessa.
11. Bonča Blasius, Schwarzenberg (Krain).	23. *Verzegnassi Donat, St. Peter.
12. Suppanzigh Eduard, Görz.	24. *Jordan Eugen, Capriva.
	25. Premperl Fr., Oberfeld (Krain).
	26. *Strekelj Eduard, Gorjansko.

Izvestje goriške gimnazije iz leta 1879, v katerem najdemo dijaka Josipa Pavlica (1861 - 1902). Njegov sošolec (kasneje tudi on duhovnik) je bil moj prastric Andrej Tabaj (1862 - 1928).

V Gorici je baron Andrej Winkler imel odlične stike z bratoma duhovnikoma dr. Josipom in Andrejem (1866 - 1951, na sliki) Pavlico, ustanoviteljema Slovenskega katoliškega delavskega društva, ki ga je finančno podpiral, kot je podpiral tudi Šolski dom in Slovensko sirotišče ter društvo Skalnica.

Dr. Josip Pavlica (1861 - 1902)

Andrej Winkler je bil soustanovitelj Slovenske matice in od 1864 do 1876 njen odbornik, nato pa častni član.

Dunaj, 25. aprila. Danes je tu umrla grofica Marija Pace, soproga sekcijskega šefa grofa Paceja in hči bivšega dež. predsednika barona Winklerja.

Časopis Slovenec 25. aprila 1905 je poročal o smrti grofice Marije Pace, rojene baronice Winkler, hčere barona Andreja Winklerja. Njen grob se nahaja v Štandrezu.

Z odra se je za vedno poslovil najstarejši član igralskega ansambla SNG Nova Gorica

Jožeta Hrovata bodo hudo pogrešali tudi v štandreškem dramskem odseku

Tisti, ki smo igralca Jožeta Hrovata malce boljše poznali, smo vedeli, ne da bi sicer, zaradi svoje zadržanosti, nikdar govoril o svojih težavah, da se že dolgo let bori z boleznijo, ki mu je počasi, a neizprosno razžirala moči in mu na vedrini obraza zarisala trpko senco. Nikoli pa bi si ne predstavljali, da nas bo Jože, ki se nam je tudi zaradi skoraj dvajsetletnega sodelovanja z dramskim odsekom Prosvetnega društva zelo priljubil, tako nenadoma in nepričakovano za vedno zapustil. V letošnjem juniju nas je po ponovnem odprtju gledališč spet navdušil v zadnji predstavi lanske okrnjene sezone SNG Nova Gorica, *Jakiš in Pupče*, v režiji Yonatana Esterkina, v kateri je poseebil Starega Harupčeta in ga obdal z izjemno natančno izdelano tančico komične trpkosti in resignacije; še posebno poetično in ganljivo je izrisal prizor njegove smrti. Kdo bi si mislil, da bo še njega božja dekla tako kmalu odtrgala iz Talijinega hrama! Še na polovici septembra se je s soigralci poklonil Francetu Bevku ob 130-letnici njegovega rojstva in 50-letnici smrti z branjem odlomkov iz njegovih del pod naslovom *Dejanje priznam*. *Ali kriva nisem!* Zato je kot strela z jasnega 29. oktobra 2020

med nas udarila žalostna novica, da se je gledališki in filmski igralec Jože Hrovata, star šele 65 let, sicer najstarejši med zaposlenimi igralci, štiri desetletja zvesti član Slovenskega narodnega

direktor gledališča pa je bil Sergij Pelhan. V več kot 100 uprizoritvah je Hrovata pronicljivo izoblikoval najrazličnejše posrečene in natančno dodelane like. V nekaterih predstavah jih

gledališča Nova Gorica, za zmeraj poslovil od tega sveta. Iz rodnega Kočevja na Dolenjskem, kjer se je rodil 7. marca 1955, je na Primorsko, v novogoriško gledališče, tedanje Primorsko dramsko gledališče, ki je še domovalo v legendarni solkanski dvorani, prišel kot mlad igralec takoj po opravljenem študiju na ljubljanski Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo na povabilo tedanjega umetniškega vodje Janeza Povšeta;

je upodobil celo več. Sam je najraje imel komedijo in nenavadne, drugačne like, tudi hendikepirane, take, kot nastopajo npr. v komediji *Ni tako slabo kot zgleda*. To je sam zaupal dramaturginji Martini Mrhar v intervjuju, ki je bil objavljen ob njegovi 40-letnici ustvarjalnega dela v novogoriškem gledališču v gledališkem listu, izdanem od premieri imenitne, zelo dognane predstave *Baron Münchhausen* (2019) Grigorija Grigorina v domiselni

režiji Yulie Roschina. V njej je z duhovito, malce ironično koketnostjo odigral nečimrnega, načičkanega Vojvoda in osvojil gledalce ne samo z nadrobno dodelanostjo igre, ampak tudi s svojim lepo izoblikovanim glasom ob odlično odpetem songu. Gledališki svet ga je privlačil že kot osnovnošolca, ko je z mamo zahajal na predstave, ki so prišle gostovat v Kočevje. Njegov prvi nastop v vlogi recitatorja Prevertove pesmi pa sega v gimnazijska leta. Osnove gledališke umetnosti, "dramske igre, bazične tehnike, ki je danes žal pri mladih igralcih ne zaznamo več", tako je menil, se je izučil pri režiserju Miranu Herzogu. Na akademiji so mu žlahtnost gledališkega obzorja poleg Herzoga razpirali profesorji Rudi Kosmač (umetniška beseda), Ana Mlakar (tehnika govora), Lojzka Žerdin (gib), Janko Moder (slovenščina) in Mile Korun (režija). Vsa ta znana gledališka imena so v mladem študentu vtisnila neizbrisni pečat in ga izoblikovala v celovito igralsko osebo, tako da mu ni bilo težko oživljati neštivilne like, ki jih je igral pod režijskim vodstvom znanih režiserjev, Dušana Jovanovića, Mileta Koruna, Vita Tauferja, Janusza Kice,

Dušana Mlakarja in drugih. Prav Mlakar je bil še posebno pomemben zanj, pa tudi za njegove kolege soigralce, Bineta Matoha, Miro Lampe Vujičić, ki je žal tudi že pokojna, pa Janeza Starina, s katerimi je velikokrat nastopal. Pri omenjenih režiserjih je cenil predvsem dejstvo, da so prišli na vaje dobro pripravljene; v mislih so že imeli jasno in točno zasnovano predstavo in niso do premiere oklevali in premlevali, kako bi izpeljali celoto, kot se to, po njegovih besedah, večkrat dogaja režiserjem mlajše generacije. Njegove posrečene, izrazite kreacije so plemenitile komorno igro *Dva*, v kateri je odigral kar enajst vlog (!), veliko "lepljenko" *Medtem* (2005), ki je bila nagrajena kot najboljša predstava na Borštnikovem srečanju, *Ljudožerke* (*Srčni fant*, 1987) *Rdeče nosove* (Brodin, 1986), pa predstave *Mesec dni na kmetih* (1982), *Cyrano de Bergerac* (1988), *Krst pri Savici* (1994), *Ljubezen dobrega moža* (1995), *Tistega lepega dne* (2000), *Kobilice ali moj oče igra loto* (2006), pa še *Ondina* (2016), *Macbeth* (2018). To je seveda le majhen izbor uprizoritev, v katerih je igral. Za svoje igralske dosežke je prejel tudi nagrade in priznanja. Tako mu je priznanje za

dramsko igro Združenje dramskih umetnikov podelilo za vlogi *Jerneja v Vorancu* (1989) in *Guya Jonesa v Razglašenem zboru* (1991), žlahtni komedijant je postal za vlogo v skupini rokodelcev v Shakespeareovem delu *Sen kresne noči na Dnevih komedije* v Celju l. 2003. Med njegove odlične igralske stvaritve uvrščajo like v predstavah *Dolgega dne potovanje v noč* (*Edmund Tyrone*, 1984), *Ta nori dan* (*Figaro*, 1987), *Glenarry Glen Ross* (*Dave Moss*, 2001), *Neskončni šteti dnevi* (*Ata*, 2009), *Stari ko zemlja, kakšnih petinštirideset* (*Monroe*, 2012) in že omenjenih *Ni tako slabo, kot zgleda* (*Gerald Allsop in George Hill*, 1998), *Baron Münchhausen* (*Vojvoda*) in *Jakiš in Pupče* (*Stari Harupče*). Jože Hrovata se je izkazal tudi na filmskem platnu. Igral je celo v ameriškem celovečercu *Železni križec*, nemškem televizijskem filmu *Belo in črno kot dnevi in noči*, pa v slovenskih filmih, televizijskih filmih in nadaljevanjih, *Bele trave*, *To so gadi*, *Prva šolska naloga*, *Draga moja Iza*, *Dražgoška bitka*, *Nasvidenje v naslednji vojni*, *Dediščina*, *Rodna letina*, *P. S. – Prstan*, *Primož Trubar*, *Rudolf Maister*, *Očeta Vincenca smrt*, *Heretik*, *Sladke sanje*.

/ dalje
Iva Koršič

Po Nebeški poti - Peš od Ogleja do Svetih Višarij (14)

Požvižgavanje v kraljestvu lovcev

„Should I stay or should I go?“ (Ali naj ostanem, ali naj grem?) je bila dilema naslednjega jutra in v glavi sem kar slišal ta evergreen refren pankerjev The Clash. Ni deževalo, pa čeprav me je „Il Meteo“ prepričeval, da dežuje. Na na nebu ni bilo zloveščih oblakov. Na hitro se je bilo treba odločiti. In sklenil sem, da spokam in grem.

„Saj se lahko obrnem in vrnem nazaj, če se vreme totalno sfiži“, sem se prepričeval, pa čeprav sem vedel, da bo, enkrat na poti, to zelo težko, če že ne nemogoče, saj je, ko si na večdnevem pohodu, škoda vsakega koraka stran s poti, kaj šele nazaj po že prehojeni trasi. Ker sem pričakoval dež, sem si čez kratke hlače oblekel dolge vodoodporne, zgoraj pa čez puli dežno pelerino. V njen žep sem dal tri energijske tablice, da se mi med potjo, kje sredi ničesar, ne bi bilo treba slačiti in segati v nahrbtnik po „gorivo“.

Ključ sem pustil, kjer sva bila dogovorjena z oskrbnico Normo, se v mislih njej in objektu socialnega centra, ki me je čez noč varoval pred mrazom in dežjem, zahvalil za streho nad glavo in se odpravil navkreber. Nedelja je bila in kraj je še spal, zato vse dokler nisem prišel na samo, nisem uporabljal pohodniških palic, saj bi lahko njihovo glasno štorljanje ob asfalt katerega od domačinov vrglo pokonci. Čeprav precej odročeno, se mi je zdel Masarolis zjutraj, ko sem ga zapuščal, kar velik in lep kraj. Prejšnji dan sem bil ob prihodu preveč utrujen, da bi razmišljal o tem, potem se pa tudi nisem več premaknil iz skupnostnega centra. Oznake so me vodile do bližnjega Tamorisa, kjer sem zgrešil pravo pot in se kakšnega pol kilometra vzpenjal po napačni. Čudno se mi je zdelo, ker ni bilo nikjer več nobene modre ribice, niti modre puščice, zato sem se ustavil, preveril GPS sledi in ugotovil, da bo treba

nazaj in zaviti na stezo takoj na koncu kraja, ki se mi je, ko sem šel mimo, zdela preveč zaraščena in neugledna, da bi lahko po njej potekal CC, pa je. Prava pot je bila kar divja, še zadnji pogledi na Furlansko nižino pa nepozabni, še posebej zaradi posrečene kombinacije z bujno zelenim okvirjem na spodnjem delu te slike. Razrit teren ob robu steze in odtisi parkljev v blatu – to mi je sporočalo, da hodim po območju, gosto poseljenem z divjim prašičem. Ker je bilo še zgodaj in spokojno, sem si začel kar malo požvižgavati, da ne bi naletel na trop z mladiči

ali samca kapitalca. Ko sem zaslišal strele lovcev na nedeljski jagi, pa sem začel še glasneje žvižgati. Prvi lovec, ki sem ga srečal ob zaključku vzpenjanja, je bil kot s kakšne stare, že malo zbledle črno-bele fotografije. Stal je samozavestno, z eno nogo pokrčeno, višje v bregu, z drugo, stegneno, nekoliko nižje doli. Puška položena čez zgornje stegno, pod nosom košati brki, nad očmi seveda klobuk. Izžareval je zdravje in veselje, zadovoljstvo nad tem, da je nedelja, da je sam oziroma s kolegi, ki jih trenutno sicer ni bilo opaziti, v gozdu, ne pa doma pri tečni babi in glasnih nebdijih treba otrocih. Izmenjala sva nekaj besed, kajpak o vremenu, o

čem pa bi se lahko mimoidoči pohodnik z lovcem na nedeljski jagi pod vse bolj zloveščim nebom, na katerem so se debelili vedno temnejši oblaki, pogovarjal. Potem pa sva po moško pokimala drug drugemu v slovo. Mene je odneslo naprej, on pa je, kot da čaka na samega zlatoroga, še naprej poziral vrh grebena, od koder se je odpiral zame še zadnji pogled dol v Furlansko nižino, v drugo smer pa že v drugačen svet, v še bolj na gosto poraščeno dolino reke Nadiže oziroma v predalpski svet. Pri naslednjem jagerju, ki sem ga srečal že med

izgubljanjem nadmorske višine, kakšnih pet, deset minut kasneje, takoj za enim od ovinkov, se je požvižgavanje, tako se mi je vsaj zdelo, zares obrestovalo. Še dolgo sem se namreč spraševal, kako bi odreagiralo nekoliko ostareli pripadnik zelene bratovščine, recimo mu Giulio, z očali, katerih stekelca so bila kot dno pivske flaše, če bi se naenkrat tiho prikazal izza ovinka. Prav možno je, da bi me v tisti nedeljski lovski vročici, želji po trofeji in kasnejšem bahanju pred mlajšimi kolegi, ki bi jim z ulovom dokazal, da še ni za penzijo, da je še vedno „car“, zamenjal za divjega prašiča, jelena, ali kaj podobnega in me počil, uplenil, pa bi bilo konec

Nace Novak

mojega camina, in še česa drugega. Vrh grebena je bil okoliš še podoben Koradi in bližnji okolici nad Goriškimi Brdi, med spustom, ki je kar trajal in trajal, pa so se podobnosti z domačimi kraji končale. Svet, po katerem sem hodil, je vse bolj spominjal na Zgornje Posočje, ki ga imam tudi zelo rad, a se tam vseeno ne počutim več tako doma. Dolgo sem se spuščal skozi hosto, po gozdni cesti, ko se je podlaga zravnala, pa se je kmalu spremenila tudi njena sestava. Spet asfalt. Ne dolgo zatem sem ob cesti srečal še dva lovca, ki sta ravno malicala. Tam zraven je bilo parkiranih še nekaj avtomobilov, pa pasji lajež in cel kup strelcev je bilo slišati naokrog v boškali. Nedaleč stran. In sem pomislil na uboge živali, na to, v kako svinjsko podrejenem položaju so. „Vsako nedeljo jih gonijo, v Italiji, pri nas, povsod. S kakšno pravico? Za špas, hobi, 'pašatempo', zaradi tradicije? Giulio ti in taka klapa, ki brez očal niti ne vidi. Nekateri komaj hodijo, a so oboroženi. S puško v roki tudi srečanje z medvedom ni tako travmatično, kot če imaš v rokah le pohodniške palice, a ne?“ mi ni šlo dol. Z leti sem svoje nekdanje zelo odklonilno stališče do lovcev sicer precej spremenil, še vedno pa verjamem in to bom zagovarjal pred komer koli in povsod, da mora biti lovec, kot ohranjevalec ravnovesja v naravi, „fit“, da mora biti vzdržljiv in močan in trezen. Iz spoštovanja do živali. Zato so mi podobne vampastih, podbradkastih, vijoličnoličnih ali kako drugače degeneriranih zelencev, ki se že navsezgodaj pred jago opogumljajo s šnopcem, bedne in obsojanja vredne.

Radijski oder ne miruje

Nov bralni roman Draga Jančarja In ljubezen tudi

V svojih letnih produkcijah namenja Radijski oder, ki bo v naslednjem letu praznoval 75-letnico neprekinjenega delovanja, bralnemu romanu veliko pozornost. Gre za posebno obliko radijske in celo televizijske oddaje, ki v integralni ali skoraj integralni verziji posreduje in interpretira umetniško besedo posameznega avtorja in njegovega literarnega dela. Gre torej za poklon umetniški besedi, ki je izpiljena, pretanjena, dovršena in ki ima tudi v današnjem času visoko sporočilno vrednost. V decembru 2019 je Radijski oder realiziral nov bralni roman v 30 nadaljevanjih, v eter pa bo na valovih Radia Trst A stekel vsak dan od srede, 4. novembra 2020, dalje, od ponedeljka do petka, po krajših poročilih ob 17.00.

Izbira je tokrat padla na Draga Jančarja in na njegovo delo In ljubezen tudi, ki je, tako kot njegov prejšnji roman To noč sem jo videl, pri bralcih in pri strokovni kritiki doživel izjemen uspeh. Naslov romana, ki si ga je Jančar izposodil pri Byronovem pesniškem verzu, bi lahko bil za bralca in poslušalca nekoliko zavajajoč – In ljubezen tudi. Je torej ljubezen trajni del nas samih in našega življenja, ali brez ljubezni ne gre, mar brez nje človekova eksistenca ni mogoča? Nas avtor vabi v tako smer razmišljanja? Odgovor ni pritrjen. V času svetovne vojne vihre, koncentracijskih taborišč, bratomorne vojne v domovini, ki jo doživljajo osrednji protagonisti, še tako močna, trdna in zavezujoča ljubezen lahko samo propade.

Druge možnosti nima. V takem svetu ni prostora zanjo. Vojna in krutost nasilja protagonistom zgodbe iskrene ljubezenske sle ne dopuščata, še več, oni se

profesorju geodezije, poznejšemu partizanu, Sonji, študentki medicine, njegovi mladostni ljubezni, ki prav kot ženska v vojni plača izjemno hudo ceno,

ljubezni utrudijo, ne zmorejo je več, in poleg ljubezni se v vojni utruji njihov duh. Z njim bodo izgubili svoj življenjski kompas. To se bo zgodilo Tinetu, mlademu

pa Ludwigu Mischkolnigu – Ludeku, Slovincu, ki zaradi lastne oblastiteljnosti izbere sodelovanje z okupatorjem in ob koncu romana to izbiro plača z življenjem. Moška

protagonista se skušata v svojih dejanjih ubraniti nasilju zla, a postaneta – v krvavo norem vrtincu družbenega nasilja – tudi sama kruta nasilneža. Oba sta, v različnih obdobjih svojega življenja, hkrati žrtev nasilja in tudi sama kruta nasilneža. Ženska protagonistka, Sonja, je edina, ki v svojih izbirah ne zapade nasilju in krutosti dejanj, a bo kljub temu plačala visok davek, saj bo njena cena za življenje neizmerna. Dramaturško priredbo romana in režijo vseh nadaljevanj je podpisala Maja Lapornik. Naslovno vlogo pripovedovalca romana je prevzel igralec Jure Kopušar, ob njem so posamezne like oblikovali Tomaž Susič kot Tine, Nadia Roncelli kot Sonja, Andrej Pisani kot

Ludwig Mischkolnig, Franko Žerjal kot komandant Vasja, Nikolaj Pintar kot partizan Borben, Julija Berdon kot Katica Modrinjak. V posameznih nadaljevanjih nastopajo še člani Radijskega odra Maruška Guštin, Marko Manin, Manica Maver, Mitja Petaros, Marjetica Puntar, Peter Raseni, Danjel Simonettig in Lučka Susič. Posebno mesto ima v tej radijski realizaciji glasba, zdaj kot intimistična spremljevalka posameznih razmišljanj, drugič kot borbeni akord vihravega dogajanja: izbral jo je tonski mojster Samuel Simonovič, ki je poskrbel tudi za ton in montažo vseh nadaljevanj. Blišč Jančarjevega dela je njegova izjemna umetniška govornica. Ob njej tudi jasna in neposredna avtorjeva izpoved.

VINCENCIJEVA KONFERENCA Občni zbor

Njeno poslanstvo ostaja nespremenjeno!

Vsredo, 21. oktobra, so člani Vincencijeve konference imeli občni zbor, ki je letos potekal v strogem upoštevanju varnostnih predpisov. Kot nam je povedala predsednica Ivica Švab, je bilo na dnevnem redu pereče vprašanje reforme tretjega sektorja in spremembe statuta. Statut je zastarel in je potreben sprememb tudi zato, da bi se prilagodil zahtevam današnjih časov. Kot nam je še povedala predsednica, se v raznih Vincencijevih konferencah pojavljajo različne problematike in potrebe, saj so realnosti različne. V velikih mestih so konference zelo bogate in imajo veliko prenov v vodilnih mestih odbora, predvsem kar se tiče predsedniškega mesta, ki je pomembno. Pri nas se nihče ne poteguje zanj.

Na občnem zboru so si sledila posamezna poročila. Prebrali so poročilo o delovanju v letu 2019, ki je bilo kar bogato in pestro.

Od januarja dalje je Vincencijeva konferenca vsak mesec organizirala mašo v domu ITIS, ki je potekala v slovenskem jeziku. V aprilu in decembru je bila praznična (velikonočna in božična) maša, z organizatorjem in petjem zbora; bogoslužje se je sklenilo z druženjem. V mesecu februarju je ob svetovnem dnevu bolnikov Vincencijeva konferenca imela mašo pri Sv. Jakobu in sodelovala pri Prešernovi proslavi Rojanskega

Marijinega doma. V marcu se je predsednica udeležila občnega zbora federacije Vincencijeve konference v Rimu, v velikonočnem času pa sta potekali predvelikonočna duhovna obnova in že tradicionalna pomoč pri pripravi oljčnih vejic za oljčno nedeljo (pri slovenski maši pri Novem sv. Antonu in posameznih župnijah). Junija je odbor organiziral avtobusni izlet v Vipavsko dolino za

člane in prijatelje, avgusta ob Velikem šmarnu pa romanje starejših in bolnikov na Repentabor, z mašo in druženjem pod lipami. Konec septembra se je začelo novo delovno leto, kot vedno na dan sv. Vincencija. Po maši pri Sv. Jakobu je bilo na sporedu predavanje s slovenskim operaterjem pri tržaški karitas, Edwinom Bukavcem. Oktobra so potekala srečanja z župnijskimi konferencami, decembra pa predbožična maša in druženje v ITIS-u, ko so bili prisotni tudi slovenski skavtje.

Tudi župnijske konference so na občnem zboru poročale o

lokalnem delovanju. Podpore odbora in župnijskih konferenc je koristilo 21 posameznikov oz. družin. Deset družin je koristilo pomoč za podporni pouk otrok oz. udeležbo v poletnih središčih. Denarni prispevek je koristilo še 29 učencev oz. dijakov treh šol za obšolske dejavnosti. Na občnem zboru sta poročila sledili predstavitev finančnih dokumentov oz.

bilance ter njena soglasna odobritev. Občni zbor je le formalnost, a med člani Vincencijeve konference se vname vedno živahna in zanimiva razprava o nadaljnjem delovanju, pobudah in poslanstvu. Člani so sklenili, da bodo nadaljevali uspešne in dragocene pobude, namenjene starejšim, saj je to področje, ki je večkrat prezrto, zanemarjeno in je zato prava pot za tako organizacijo. Seveda bodo nadaljevali deliti finančno pomoč starejšim in družinam v stiski. Pred nami so kočljivi časi, ki jih zaznamuje pandemija, in

je zato delovanje še bolj zapleteno, predvsem ni mogoče prirejati pobude v domovih za ostarele in oskrbovance obiskovati. Delo Vincencijeve konference pa se ne bo ustavilo. Člani so stalno v stikih in si skušajo zamisliti alternativne dejavnosti, ki bi bile koristne v teh časih. Kljub posebnemu letu so družine dobile pomoč, starejši tudi. Vincencijeva konferenca se je pač prilagodila razmeram, do marca je letošnje delovanje steklo, potem se je za nekaj mesecev ustavilo in zopet pričelo v poletnem času. Nova sezona se je tudi letos začela z mašo in predavanjem na dan sv. Vincencija in nazadnje je članom uspelo speljati še občni zbor. Zdaj smo zopet v kriznem stanju in bo treba nekoliko potrpeti in se prilagoditi, nam je dejala predsednica Ivica Švab. Glede prihodnosti nam je razkrila, da je zaskrbljena, predvsem kar se tiče delovanja posameznih župnijskih konferenc in generacijske prenov. Župnijske konference bi morale biti srce delovanja, večkrat se pa zgodi, da je glavni odbor (ki bi moral le koordinirati) tudi glavni akter. Včasih so bile župnijske konference zelo močne in številne, včasih jih je bilo 15, zdaj pa 6, če štejemo tudi podružnico v Gorici oz. goriške člane. Časi so se spremenili, a pri Vincencijevi konferenci upajo, da se bosta zanimanje in čut za dobrodelnost zopet povečala in da jim bo

uspelo pridobiti nove moči in medgeneracijsko prenavo. "Ne moremo skrivati, da smo malo zaskrbljeni, imamo pa veliko upanje, da se bo naše dobrodelno delo nadaljevalo, saj res verjamemo v to, kar delamo, in v svoje poslanstvo," nam je še povedala predsednica. Pri konferenci vedno pozivajo k pridobitvi novih moči. Ni treba biti vedno na razpolago in vedno pomagati, tudi

občasna pomoč je dragocena. Člani Vincencijeve konference bodo prav gotovo veselili in hvaležni za vsako pomoč, obenem pa bodo pomagali pri ohranitvi in aktivnem obstoju organizacije, ki je za starejše, družine v stiski in na splošno na dobrodelnem področju naredila in še opravlja dragoceno delo oz. poslanstvo.

MČ

Praznično ob sv. birmi in prvem sv. obhajilu

Praznična jesen letos v cerkvi Svete Trojice na Katinari, kitajski gripi navkljub. Ob spoštovanju varnostnih ukrepov, mask in medosebne oddaljenosti sta Elizabeta in Sara prejeli zakrament svete birme, Carlo in Jakob pa prvo sveto obhajilo. Obe nedelji je po daljšem času na koru lahko nastopil okrepljen cerkveni pevski zbor z nekaterimi člani lonjerskega zbora Tončka Čok z dirigentoma Oskarjem Kocijančičem in Manuelom Purgerjem. Sicer v maskah in v razdalji. Vzdušje je bilo tako prijetno toplo in praznično, pa čeprav ni bilo mogoče pripraviti običajnega druženja na čast slavljencev. Tako birmo kot prvo obhajilo je v slovenščini podelil domači župnik msgr. Giorgio Carnelos, kanonik pri svetem Justu, kjer je tudi četrto stoletja župnikoval. Zelo se je navezal na našo skupnost in stalno spodbuja tako ohranitev navad in druženja slovenskega občestva kot tudi slovensko petje, kateremu se rad pridruži tudi med maševanjem v slovenščini.

MO

POGOVOR Demi Vattovaz, kapetanka C lige Zaleta

“Pomembno je, da smo vsi kot velika ekipa, tudi izven igrišča!”

Današnja situacija je precej huda in negotova, tudi na športnem področju. Pri vsaki panogi veljajo določeni predpisi in zato nastane veliko nesporazumov. Društva se morajo držati danih določil, da lahko nadaljujejo športno dejavnost. V prejšnjih dneh je italijanska odbojarska zveza sporočila, katere kategorije lahko nadaljujejo vadbo, katere pa ne. Pogovorila sem se s kapetanko odbojarske ženske ekipe Zaleta, ki igra v prvenstvu C lige.

Demi, predstavi se nam!
Ime mi je Demi Vattovaz, imam 23 let in živim v Križu. Dokončala sem triletni univerzitetni študij biotehnologije v Trstu in zdaj končujem še dvoletni univerzitetni študij okoljske biologije v Vidmu. V prostem času igram odbojko pri Zaletu.

Koliko časa igraš pri slovenskem društvu? V kateri ekipi igraš?

Odbojko sem začela igrati pri društvu Kontovel, ko sem bila stara 7 let. Nadaljevala sem pri matičnem društvu, dokler ni nastal projekt Zalet, ki združuje vsa slovenska društva. Že šest let sem članica prve ekipe, ki igra v C ligi.

Letos se je ekipa C lige skoraj popolnoma spremenila oziroma prenovila. Kako poteka vadba?

Res je, zelo smo pomladili ekipo, tudi ker je večina starejših igralčkonk končala odbojarsko kariero. Veliko treniramo, da lahko čim bolj

izboljšamo igro in tehniko in predvsem, da se ujamemo z novimi igralčkami. Prvenstvo C lige je težko, naporno, a trudimo se, da bomo čim bolj izpeljale vsako tekmo.

Kako je bilo z odbojko oziroma s prvenstvom, ko je izbruhnila epidemija?

Prejšnjo sezono smo končale žalostno, ker smo morale iz dneva v dan prekiniti svojo dejavnost. Med pandemijo sem veliko trenirala doma, da bi obdržala kondicijo in formo.

da je bolje in manj tvegano, če samo treniramo.

Kako potekajo treningi?
Treningi potekajo še precej normalno. Seveda je obvezno razkuževanje žog, rok in ob koncu vadbe celotne telovadnice. Skušamo se čim bolj strogo držati pravil, tako da lahko nadaljujemo dejavnost brez nobenih težav.

Kako misliš, da se bo nadaljevalo prvenstvo oziroma dejavnost?

Pred nekaj dnevi je prišlo

Poleti pa ste lahko trenirale?

Junija smo končno lahko začele treninge, seveda ob spoštovanju vseh pravil. Veliko smo delale predvsem avgusta, da bi se čim bolj pripravile na novo sezono.

Kako pa je zdaj, ko imamo nova navodila?

Po novih predpisih lahko igrajo samo višje lige in mladinska prvenstva. Na srečo mi lahko še treniramo, a ne vemo, ali in kdaj se bo sploh začelo prvenstvo. Igrale smo dve tekmi za pokrajinski pokal, toda zdaj je vse prekinjeno. Odločili so,

uradno sporočilo, da se naše prvenstvo začne šele 8. januarja 2021. Upajmo, da se bo situacija v naslednjih mesecih izboljšala, tako da bomo lahko začeli brez težav in zapletov.

Misliš, da boste lahko ve kot C liga in drugi, ki igrajo v višjih ligah, nadaljevali brez večjih težav?

Mislím, da bo dejavnost težavna za vse. V A ligi na primer skoraj vsak teden odpovejo kakšno tekmo zaradi okužbe, tako da po mojem mnenju nima niti smisla začeti prvenstva na

tak način. Zdaj je predvsem pomembno to, da mislimo na zdravje. Bolje je, da poskrbimo za preprečitev širjenja okužb. Ko se bo situacija malce umirila, bomo lahko mislili na začetek prvenstva. Vsekakor je dobro, da vsaj lahko treniramo, ker je šport zelo potreben za naše telesno in predvsem psihološko zdravje.

Ali je po tvojem mnenju prav, da nekatere kategorije nadaljujejo dejavnost, druge pa ne?

Ne, se ne strinjam s to odločitvijo, predvsem ker mladi potrebujejo šport, telesno aktivnost, pa tudi druženje s soigralci in prijatelji. Šport ni samo fizična zadeva, ampak dosti več.

Misliš, da je prav prekiniti športno dejavnost zaradi omejevanja širitve virusa?

Mislím, da mora zdaj vsak od nas pomisliti tudi na druge in ne samo nase. Seveda je šport pomemben za vse, toda bolje je, da se vsa prvenstva ustavijo zdaj, tako da se bomo lahko v prihodnje vsi skupaj spet lahko zabavali.

Kakšne pa bodo posledice prekinitve dejavnosti? Kako bodo reagirali zlasti otroci?

Športna dejavnost, predvsem za otroke, ni samo fizično delo in treniranje, ampak dosti več. Naučijo se biti v ekipi, spoštovati trenerja, soigralce; pri tem se seveda tudi zabavajo. Mislím, da je največja prednost za otroke ta, da se igrajo in da v tem duhu tudi trenirajo.

Kako pa bi lahko po tvojem

Obvestila

Vodstvo SSG, ob upoštevanju novega vladnega odloka z dne 25. oktobra 2020, obvešča, da je začasno moralo zamrzniti uprizoritve vseh predstav.

Darovi

Misijonski krožek Rojan je prejel:
Za slovenske misijonarje: Na

Misijonsko nedeljo so verniki pri Novem sv. Antonu nabrali 270€. za s. Fani Znidaršič - Botswana Č.M. 50€. za p. Jožeta Mlinariča - Ruanda Č.M. 50€. Darove lahko nakažete tudi na: ZADRUŽNE KRAŠKE BANKE IBAN: IT22 L089 2802 2010 2000 0086 948 Codice Bic: CCTSIT2TXXX, Misijonski krožek Rojan - Via Cordaroli 29, 34135 Trst

Za rojansko glasilo **Med nami** daruje Ivica Švab 10 €.

Gabrovec o izginulem smerokazu za Spomenik štirim bazoviškim junakom

Deželni svetnik SSK Igor Gabrovec je danes opozoril direktorja deželne družbe za ceste FVG Strade inž. Sandra Didonè, da na je novem krožišču v Sesljanu zmanjkal smerokaz, ki se je nanašal na Spomenik štirim bazoviškim junakom. Za tablo, ki je imela vsa predvidena dovoljena, je svojčas poskrbelo Koordinacijsko združenje kraških vasi, ki si je tudi prevzelo vse stroške za njeno postavitev. Slednje je tudi prvo opozorilo pristojna podjetja, da je konec meseca julija, ko je bilo gradbišče zaključeno, izpadel omenjeni smerokaz, medtem ko so ostali znaki turističnega in kulturnega značaja bili že ponovno na svojem mestu. Gabrovec je v svojem pismu med drugim spomnil, da je bil bazoviški spomenik vključen med kraje, ki sta jih s posebnim obiskom počastila predsednika Sergio Mattarella in Borut Pahor. Ker po treh mesecih omenjenega smerokaza še vedno ni na svojem mestu, deželni svetnik SSK sprašuje za razloge za nastalo pomanjkljivost, ki bi se lahko nemudoma rešila. Dopis je svetnik Slovenske skupnosti poslal tudi predsedniku dežele Massimiliano Fedrigi, pristojnemu odborniku Grazianu Pizzimentiju in županji Danieli Pallotta. O zadevi je Gabrovec, v svojstvu občinskega svetnika Devina Nabrežine, govoril tudi na seji občinskega sveta. Na isti seji je Gabrovec županjo Pallotta opozoril tudi na napačno zapisano ime Vižovelj, saj je vasi po novem izpadla... strešica.

mnenju uskladili šport s preprečevanjem širjenja koronavirusa?

Pomembno je, da spoštujemo predpise. Vsi moramo razumeti, da je treba pravila vedno spoštovati, tudi v športu. Mislím pa, da je to tudi priložnost, da premislimo način športnega delovanja in uvajanja tehnoloških sredstev v športno okolje.

Kaj po tvojem čaka športnike oziroma tudi vas kot ekipo v prihodnosti?

Moramo biti potrpežljivi in pripravljene na nov začetek.

Gotovo se bo vse spremenilo; težko se bo povrniti v normalnost. Toda zdaj je najpomembnejše spoštovati določila. Vsak od nas mora kaj žrtvovati, da se prebijemo skozi ta težavni čas.

Bi rada še kaj povedala?

Upam, da se bodo v naslednjih mesecih razmere izboljšale in da se bomo lahko vrnili v vsakdanje življenje. To je seveda vse odvisno od nas in našega obnašanja. Zdaj moramo biti vsi kot velika ekipa, tudi izven športnega igrišča.

Anastazija Pertot

Prejeli smo

Mladi so prikrajšani za izkušnje odraščanja

Premišljuje in razmišljam o zadnjem odloku predsednika vlade Conteja v zvezi z zajezitvijo širjenja virusa covid-19, kot ga vsi skrajšano imenujemo. V tem odloku me zanima ne le športna dejavnost, ampak vse, kar je povezano z našo mladino. Šolski pouk je okrnjen za 75 %, v šolske prostore bodo torej dijaki zahajali kvečjemu enkrat tedensko. Ali je to rešitev za zajezitev virusa?

Vse nas zanima najprej zdravje, to je nedvomno in pravilno. Zato bi enostavno in pravilno odgovoril, da je to res prava rešitev.

V ponedeljek, 26. oktobra, sem v vsedravnem dnevniku prebral članek z naslovom *Brez prijateljev, športa in prvih poljubov je virus pobral pol mladostništva* (izvirni naslov: *Senza amici, sport e primi baci, l'adolescenza dimezzata dal*

virus). V njem se novinarka in razni strokovnjaki (pedagog, psihiater, zdravnik, psiholog in šolniki) sprašujejo in razlagajo, za kaj je in še bo prikrajšana naša mladina. Poleg šole gre predvsem za druženje.

Vem in vemo, da sta v tem trenutku edino zdravilo za zajezitev virusa fizična oddaljenost in nošenje mask. A to še ne pomeni zapiranje med domače štiri zidove. Ob prvem viharjem valu virusa v pomladnih mesecih so nas svarili pred drugim valom v jesenskem delu leta, ki ga ravnokar doživljamo.

“Treba se je pripraviti in predčasno ukrepati”, to so bile besede naših vodilnih krogov, tako na državnih kot krajevnih ravni. V poletnih mesecih je bila glasna in čez celo stran napisana izjava, tako pristojne ministrice kot krajevnih odgovornih za

šolstvo, “šolskih poslopij ne bomo zaprli”. Kaj pa zdaj? Pojavijo se prvi problemi in takoj nastopi zaprtje šolskih učilnic. Ne vseh, seveda, a le višjih, ker je tu tudi

problem javnega prevoza. Kdo je tu najbolj prizadet? Prav doraščajoča mladina. Prav tisti segment, ki najbolj potrebuje stika z vrstniki in prijatelji. In to zgolj zato, ker se pojavlja problem javnega prevoza. A ni bilo dovolj časa,

da bi se pristojni za javne prevoze organizirali tako, da ne bi bili mladi prikrajšani? Nisem zadolžen za te odgovore, a lahko predlagam osebne misli in ideje.

Vsi vemo, kdaj je največja gneča na avtobusih. Ni treba, da smo strokovnjaki ali inženirji. Zadostuje, da v jutranjih urah in ob končanem pouku dodamo nekaj avtobusnih prevozov: s tem bi znižali število

potnikov na posameznem avtobusu. Mislím, da tu ni govora o višji matematiki, o algoritmih, enačbah in logaritmi, tu gre le za golo seštevanje. Ta varianta je gotovo dražja. A ni bolje potrositi nekaj našega denarja kot zadati hud udarec našim mladim? Vsi ravnatelji in šolniki so v tem prvem mesecu izjavili, da so učne ure pod nadzorom. Prihod in odhod študentov je pod strogim nadzorom. Učenje poteka pod strogimi varnostnimi ukrepi. Vsi so si edini, da ni nobenega tveganja z obiskovanjem šolskih učilnic. Zato je problem le prevoz. Osnovne in srednje šole nadaljujejo učenje v prisotnosti. Toda pri naših najmlajših je prevoz v skrbi staršev ali kvečjemu šolabusov, kjer so sedeži strogo označeni in je število

zelo omejeno. Vsi se spominjamo svojih mladih let, čeprav nismo več rosnio mladi. Poleg šolskih učbenikov je bila naša skrb druženje. V višješolskem obdobju smo spoznali prve ljubezni, a tudi prva razočaranja. Vse to pa nam je pomagalo pri naši rasti. Teh skritih tegob in zadoščenj svojega srca nismo zaupali svojim mamam oz. očetom, ampak le najboljšemu prijatelju oziroma prijateljici. Zdaj, poleg zapiranja šolskih prostorov, jim zapiramo dostop do glasbe, kulture, petja in ne nazadnje tudi do športa. Torej do vseh tistih dejavnosti, pri katerih imajo stike s prijatelji in vrstniki. Ostanje jim le domači krog, pametni telefon in računalnik.

Virus jim je pobral in pretrgal prvi poljub, mi pa vse ostalo.

Pavel Vidoni

Naložite si Immuni. Majhno dejanje za veliko državo.

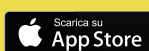

Skenirajte QR-kodo
in takoj prenesite
aplikacijo

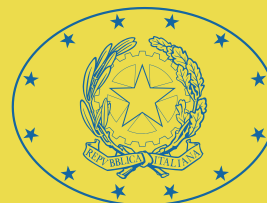
brezplačna telefonska
številka
800 91 24 91
od ponedeljka do nedelje
med 7. in 22. uro

Immuni je aplikacija, ki lahko pripomore k zaježitvi in preprečevanju širjenja koronavirusa.

Kako deluje? Če je uporabnik pozitiven, aplikacija ob spoštovanju zasebnosti posameznika obvesti druge uporabnike, ki so bili z njim v stiku, in s tem pretrga verigo okužb. Za podrobnejše informacije obiščite spletno stran immuni.italia.it ali pišite na elektronski naslov cittadini@immuni.italia.it.

immuni

V sodelovanju s

FEDERAZIONE ITALIANA
EDITORI GIORNALI

Poziv k strpnosti in sodelovanju

V boju zoper virus covid-19 naj sodelujejo tudi tisti, ki vanj ne verjamejo!

Predsednik slovenske države Borut Pahor in Komisija Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci pozivata k strpnosti, sodelovanju in solidarnosti, a politika se ne odziva!

V Sloveniji se na vseh področjih oziroma tako imenovanih sistemih našega obstoja in življenja dogajajo stvari, ki jih hkrati doživljamo. Najbolj smo zaskrbljeni in prestrašeni zaradi novega koronavirusa in okužb, ki jih povzročajo. Prizadeti in zmedeni pa smo tudi zaradi tega, ker se je sesul življenjski slog, ki smo ga poznali, obvladovali in po njem živeli. V Sloveniji so razmere dodatno zapletene tudi zato, ker je del politike ravnodušen do virusa covid-19, uperjen pa je zoper obstoječo vladno oziroma oblast.

Vlada je v naporih za osamitev virusa podaljšala veljavnost vseh že prej sprejetih najpomembnejših ukrepov. Počitnice osnovnošolskih otrok so podaljšane za en teden, izobraževanje v srednjih, višjih in visokih šolah pa bo potekalo na daljavo, kar omogočata tehnologija in splet. Še vedno je prepovedano gibanje v nočnem času, in

sicer od 21. do 6. ure. Vladni predstavniki naročajo, naj ljudje spoštujejo in izvajajo ukrepe in priporočila glede virusa, "ker ga sicer ne bo mogoče osamiti, kaj šele premagati". Posebno so pomembne obrazne zaščitne maske, iz katerih so se nekatera javna občila, tudi RTV Slovenija in POP TV, do nedavnega celo norčevala. V boju zoper covid-19 naj sodelujejo vsi v državi, tudi vsak posameznik. O tem govorci pristojnih služb občasno že bolj prosijo, kot pa naročajo. Pomenljiva sta misel in prošnja predsednika Slovenije Boruta Pahorja, ki je 25. oktobra, na dan suverenosti slovenske države, dejal: "Znašli smo se v položaju, ko smo spet življenjsko odvisni od političnega in vsenarodnega sodelovanja. Pozivam vse politične in narodne sile k strnjivosti za premagovanje sedanje zdravstvene krize in pozivam k iskrenemu in tvornemu sodelovanju med vladno in opozicijo. To je zdaj življenjska nuja. Sodelovanje bo blagodejno vplivalo na splošno vzdušje v državi. Prevladala bo solidarnost." Skoraj dramatično, vsekakor

pa iskreno, prepričljivo in globoko doživeto učinkujeta mnenje in stališče dr. Aleša Rozmana, direktorja Univerzitetne klinike za pljučne bolezni in alergijo, Golnik. Sam je tudi član vladne svetovalne skupine glede novega koronavirusa. Poudarja in prosi: "Zdravstveni delavci se ne bomo predali, do konca bomo stali ob strani bolnikom, ne bomo dopustili, da ljudje stojijo pred bolnišnicami. Toda državljani, prosim, pomagajte nam. Spoštujte in uresničujte ukrepe proti virusu. Tudi tisti, ki v covid-19 ne verjamejo. Prosim, verjemite! Ljudje umirajo."

Predsednik Slovenske škofovske konference, ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore, pa je v daljšem pogovoru za slovenski katoliški tednik Družina dejal tudi naslednje: "Po mojem mnenju trenutno potrebujemo najprej iskreno zdravo spoznanje, da smo ranljivi. Drugo, prav tako pomembno spoznanje pa je, da nismo nemočni. Bog nam je podaril razum, da lahko uporabimo vsa razpoložljiva sredstva, da virusu ne omogočamo nadaljnega širjenja. Obenem

pa iščemo zdravila, ki mu bodo odvzela moč. Kristjani pa imamo še eno razsežnost. Naslanjamo se na Boga. Optimizem nam dajejo resna prizadevanja strokovnjakov, da bi zajezili širjenje okužb. Daje ga prizadevanje vlade, ki odgovorno deluje in sprejema različne ukrepe, da bi čim večje število državljanov obvarovala pred zdravstvenimi, socialnimi in gospodarskimi posledicami krize. Upanje nam dajejo tudi zdravstveni delavci, ki se dobesedno razdajajo za zdravje obolenih!"

Opozicijske stranke se na opozorila glede stanja in nevarnosti virusa niso odzvale in jasno opredelile, saj skoraj izključno delujejo zoper sedanjo vladno koalicijo. Dr. Jože P. Damijan, ki se je kar sam razglasil za mandatarja zamišljene nove vlade, tako imenovanega ustavnega loka, se je zlagal in osmešil z naslednjo izjavo: "Trebja je ukrepati zdaj in takoj, če želimo preprečiti zdrs Republike Slovenije in demokracije na pot brez vrnitve."

Zoper vladno se je obregnila tudi skupina dvaindvajsetih urednikov slovenskih medijev,

ki trdijo, da vlada nanje izvaja pritisk, jih izsiljuje in na druge načine ovira njihovo delovanje. V posebni peticiji so zapisali, "da pod pritiski ne bodo klonili". Poznavalci zatrjujejo, da gre za poskus ponovitve enake peticije, ki sta jo leta 2007, v času Janševe vlade, napisala časnikarja Blaž Zgaga in Matej Šurc. Toda zgodilo se je, da je sočasno s peticijo urednikov 22 medijev, ki trdijo, da vlada nanje izvaja pritisk in izsiljevanja, pred katerimi ne bodo klonili, bila objavljena tudi izjava Komisije Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci. Podpisal jo je predsednik Komisije nadškof dr. Anton Stres. V dokumentu so obravnavani tudi vprašanja in teme, ki zanikajo trditve omenjenih dvaindvajsetih urednikov slovenskih medijev. V Izjavi so zapisali, da ima življenje prednost pred ideologijo in bojem za oblast. Zaskrbljeni opažamo, da del slovenske opozicijske politike veliko več truda in naporov vlaga v to, kako bi se znova dokopal do oblasti, kakor pa da bi sodeloval pri reševanju zdravja in življenja državljanov. Podobno zaskrbljenost povzroča popustljiv ali celo

podpihovalski odnos do tako imenovanih petkovih protestov na kolesih. Ti protesti bi hitro postali zanemarljivi, če jim ne bi dajala potuho prevladujoča javna glasila z RTV Slovenija na čelu. Ta iz javne, se pravi nepristranske ustanove, postaja vse bolj ideološka in izključujoča do dela prebivalstva. Skrbno ustvarja politično manipulativni lažni vtis, da omenjeni petkovi protesti na kolesih izražajo voljo velikega števila državljanov in državljanek Slovenije. Zaskrbljenost povzroča tudi neodzivnost javnega mnenja na pojave ščuvanja k nasilju in groženju s smrtjo političnim nasprotnikom. Zdaj grozijo s smrtjo prof. dr. Vasku Simonitiju, ministru za kulturo, in Miru Petku, ki je bil že enkrat žrtev brutalnega napada, ki se je skoraj končal s smrtjo.

Kot zanimivost, ki je uporabna in koristna, navajam, da vladni klicni center z informacijami o novem koronavirusu deluje tudi za klice oziroma vprašanja iz tujine. Za te klice je treba uporabiti telefonsko številko +386 1 478 7550.

Marijan Drobež

Tudi to je odnesla pandemija koronavirusa!

Osrednji del festivala 50. Teden slovenske drame je odpovedan

Iz Prešernovega gledališča Kranj žalostno sporočajo, da osrednjega dela festivala 50. Teden slovenske drame ne bo. Z velikim veseljem in zanosom so v prejšnjem letu pripravljali jubilejni Teden slovenske drame. Takrat seveda niso vedeli, kaj vsega bo to nesrečno leto 2020 navrglo tudi gledališki umetnosti. Zaradi poslabšanja epidemiološke situacije v Sloveniji, zaradi sprejetih ukrepov in priporočil Vlade RS je Prešernovo gledališče Kranj kot organizator festivala Teden slovenske drame v soglasju s Strokovnim svetom in Svetom zavoda ter v soglasju z Ministrstvom za kulturo in Mestno občino Kranj sprejelo odločitev, da osrednjega dela jubilejnega 50. Teden slovenske drame ne bodo izvedli.

50. Teden slovenske drame bi moral najprej potekati med 27. marcem in 6. aprilom 2020. Prav pred odprtjem je vse zaustavila epidemija koronavirusa. Po koncu spomladanskega vala epidemije so v PG Kranj določili nov termin: festival naj bi potekal od 7. do 15. novembra 2020.

Zaradi sedanje zelo slabe epidemiološke slike pa so morali sprejeti odločitev, da tekmovalnega in spremljevalnega programa letošnjega festivala ne

izvedejo. Kljub epidemiji pa so v sklopu jubilejnega festivala uresničili marsikateri načrt. Eden izmed teh je pregledna razstava "Dogodek je tu, dogodek imate v mestu!" – 50 let festivala Teden slovenske drame. Za javnost so jo odprli konec maja na gradu Khiselstein. Nastajala je vse leto v sodelovanju Prešernovega gledališča Kranj, Gorenjskega muzeja, Slovenskega gledališkega inštituta in Radia Slovenija – Programa Ars. Slovesno so jo odprli na poletno muzejsko noč 20. junija z uprizoritvijo *Monologov s kavča*, ki so

nadomestili vsakoletno delavnico dramskega pisanja. Prešernovo gledališče Kranj je med karanteno povabilo osem dramatikov – Simono Hamer, Simono Semenič,

Roka Vilčnika – rokgreja, Varjo Hrvatino, Kim Komljanec, Petra Rezmana, Nejca Gazvodo in Tjašo Mislej –, da so napisali kratke monologe, ki so jih pod režijskim vodstvom Luke Marcena in Maše Pelko "na domačem kavču" posneli igralci PG Kranj. Posnetke so predvajali po spletu, ob odprtju razstave pa so jih igralci prvič uprizorili v živo na odru. Poleg te osrednje razstave na gradu Khiselstein so bile na ogled še tri – *Grumovi nagrajenci na/v Ulični galeriji* "Na mestu" pred Mestno knjižnico Kranj, v knjižnici pa razstava *Prešernovo gledališče*

Kranj na Tednu slovenske drame in razstava *Petdeseti Teden slovenske drame* pred Prešernovim gledališčem. Podelili so tudi dve najpomembnejši festivalski nagradi. Nagrada Slavka Gruma je razveselila Tjašo Mislej za dramo *Naše skladišče*. Njeno besedilo so v PG Kranj krstno uprizorili v septembru v režiji Mateje Kokol. Nagrado za mlado dramatičarko pa je prejela Varja Hrvatina za besedilo *Vse se je začelo z golažem iz zajčkov*. Prešernovo gledališče Kranj je v sklopu festivala pripravilo tudi tri kataloge – jubilejnega, preglednega in redni festivalski katalog. Namesto vsakoletnega dneva nominirancev, na katerem z bralnimi uprizoritvami in pogovori z avtorji predstavljajo za Grumovo nagrado nominirana besedila, pripravljajo zdaj pogovore z njihovimi avtorji. Te bodo posneli in jih objavili na spletnih portalih. Letos seveda ne bo podelitev nagrad za predstave in njihove ustvarjalce, Šeligove nagrade za najboljšo predstavo festivala po izboru žirije, nagrade občinstva, dveh igralskih nagrad in posebne

nagrade po izboru žirije. Zadnje tri bi letos podelili prvič. Organizatorji festivala upajo, da se bo epidemija kmalu umirila in da bodo gledališča lahko znova odprla svoja

vrata za obiskovalce in da bodo konec marca 2021 lahko izvedli 51. Teden slovenske drame, katerega selektor je mlad dramaturg, scenarist in kritik Rok Andres.

IK

Ljubljana / Razstava v Narodni galeriji

Tizian, Tintoretto, Rubens in drugi mojstri iz praške Pinakoteke

V ljubljanski Narodni galeriji so 30. septembra odprli razstavo Mojstrovine Pinakoteke Praškega gradu. Na ogled je 46 umetnin iz zbirke, ki temelji na zbiralni vnemi cesarja Rudolfa II. Do 3. januarja 2021 si bo mogoče ogledati dela velikih slikarskih imen Tiziana, Tintoretta, Veroneseja in Rubensa, zgodnjih nizozemskih mojstrov ter drugih avtorjev. Galerija slik Praškega gradu sodi med redke primere umetniških zbirk v Evropi, ki nepretrgano obstajajo že vrsto stoletij vse do danes. Nekateri predmeti iz zbirke cesarja Rudolfa II. so sicer danes deli drugih zbirk, tudi zasebnih. Izbor del, ki ustreza prostorskim razmeram Narodne galerije, zajema najboljša dela in kaže tudi ustrezne prerez likovne zbirke Rudolfa II., so naredili lani v Pragi. Dela, ki so v zasebni lasti, so v Ljubljani predstavljena z reprodukcijami, saj se je lastnik zaradi covid-19 odločil, da ne bo potoval. Razporeditev so zasnovali deloma kronološko, deloma so umetnine združene po slikarskih šolah - italijanska in nemška šola, nizozemska dela. V osrčju prostora pa so zbrane umetnine, ki so bile Rudolfu II. najljubše. Rudolf II. Habsburški (1552-1612), ogrski in češki kralj ter od leta 1576 cesar Svetega rimskega cesarstva nemške narodnosti, je veljal za strastnega zbiratelja. Svojo rezidenco je preselil z Dunaja v Prago. V njegovi galeriji je bilo približno 3000 slik, v t. i. kabinetu umetnin pa je med drugim oblikoval

Pismo

Dragi Pavel Bračko!

Na današnji praznik Vseh svetnikov, ko se spominjamo tistih, ki so že pri Očetu, in lahko razmišljamo o poklicnosti k svetosti, sem se spomnil, da so bili prvi novembrski dnevi navadno tudi čas, ko si se redno oglašal pri meni in mi narekoval svoje protialkoholne 'krike', ki naj bi jih v Novem glasu objavili pred martinovanji, v opozorilo ljudem. Ko si se odločil za narek, je bilo to dobro, ker sva sproti preverjala, kar si želel povedati, težje je bilo, ko si mi pustil snopič različno oštevilčenih lističev, ki so bili vedno popisani z drobnostmi in komaj čitljivo pisavo. Z nekaterimi prepisi nisi bil zadovoljen, ker sem po svoje interpretiral tvoje stavke, ki jih nisem znal prebrati, zvezdice s pripisi pod črto in puščice, ki so vodile k drugemu delu misli, neke druge na strani. Zato je bilo včasih potrebno pošiljati 'popravke', kajti prej ali slej si zadevno številko tednika v kaki knjižnici tudi pregledal in natančno prebral in nato se jezil name, da sem kaj napak napisal in poslal v objavo. Letos sem tudi izpolnil obljubo, ki sem ti jo dal pred štirimi leti, da bom posadil nekaj boba, ker si mi opeval njegove odlične prehrabne vrednosti in celo zdravilne učinke, ob priložnosti, da ga je treba na Primorskem saditi oktobra ali prve dni novembra, da skali pred hujšim mrazom in bo nato naslednjo pomlad okrog Velike noči mogoče pobirati mlade stroke. Bomo videli, kaj bo. Za zdaj je skalil, in ko bo kakih 10 cm visok, ga bom osul. Več mikrotoponimov, kot npr. Bobišče pri Šempolaju, kaže, da so ga včasih, vsaj do prve svetovne vojne, sadili tudi po Krasu, nato se je ta kultura počasi izgubila, ker jo je spodrinil fiziol. V teh dneh bi te na radiu

čakalo tudi nekaj kostanjeve moke, ki si jo rad jedel. Naj ti še povem, da mi je pred nekaj dnevi prijazno elektronsko pisemce poslala tvoja sestra Damijana in spomin nate se je tudi zato ponovno oživil. Bilo je takoj po sv. Luki in tiste dni, ko bi obhajal svoj rojstni dan, sem večkrat pomislil nate.

Tudi ko bi se danes spet oglašil, sem prepričan, da bi mi spet podrobno in vzneseno razlagal, da je treba vztrajno in aktivno delati proti zauživanju alkohola, ker uničuje možgane in živčne gangle ljudi. Največ sodelovanja je bilo v teh dneh leta 2013, ob pripravi na ponatis knjižice Janeza Evangelista Kalana *Da se poznamo!* iz leta 1931, ki je nato izšla pri GMD spomladi naslednjega leta in sta ji spremeno besedo napisala ugledna strokovnjaka dr. Jože Ramovš in dr. Bernard Špacapan. Ti, dragi Pavel, pa si v svojem zapisu *Janez Evangelist Kalan – ali nujnost protialkoholnega boja* uvodoma poudaril: "V sedanjem času v trenutni konstelaciji naše brezbožne civilizacije, ki je obsedena z idolatrijami, je nujno, da obudimo moralno etični

kontekst naše zavesti. Ker je naša družba obsedena z "užitki" (v bistvu so to hudičeve skušnjave), smo jih dolžni razkrinkati. Ena najhujših pregreh je požrešnost, v okviru katere je alkoholizem še posebej slovenska večstoletna zabloda, čeprav zelo popularna in mikavna."

V teh nekaj vrsticah je dejansko zaobjeto vse tvoje delovanje in pisanje zadnjih let življenja. Zelo lahko si predstavljam, kako in kaj bi šele pisal v tem zadnjem letu, saj bi v pandemiji, ki je prizadela ves svet in zdaj zelo močno tudi Slovenijo, videl 'znamenje' in 'božjo gorjačo', kot si ju napovedoval. V nekem smislu si bil precej 'starozavezen', čeprav si osebno iskal utehe v čim bolj osebnem stiku z Odrašenikom. Rad si opozarjal, da je družba, ki zanika Boga, obsojena na propad, kajti nima na čem graditi svoje prihodnosti. Obžaloval si, da je to splošna drža tudi v Sloveniji, in ugotavljal, da premnogi dejavniki zastrupljajo človeka naših dni z "bogokletno skepsom in se z največjim užitkom zaganjajo proti prisotnosti Boga in Božjega razodetja in hočejo uničiti tudi razloge upanja za sedanjí čas in ljudi, zlasti mlade, ki so ujeti v 'zlate kletke' mamona in potrošniškega mišljenja". Take in podobne 'klice' bi narekoval in pisal tudi te dni, če nas ne bi februarja 2017 zapustil. Prepričan pa sem tudi, da bi obenem veliko molil in se postil, včasih tudi po sili razmer. Mogoče bi poromal na grob mistikinje Magdalene Gornik, kamor si se večkrat zatekal, in ji tam na pokopališču priporočil sebe in slovenski narod ali spet za kak mesec poromal na sveto goro Atos, kjer je svet, kot si pripovedoval po obiskih, še neokrnjen in Bog blizu. Še drugo osebnost si zelo cenil, to je bil prof. Anton

Strle, ki si ga rad obiskoval še posebej v uršulinski cerkvi, kjer je navadno maševal in pomagal v pastoralni. Kot si mi sam zaupal, si bil prav prof. Strletu posebej hvaležen, da te je s svojimi duhovnimi nasveti vodil iz hude duševne stiske, v katero te je pahnil alkohol. Ko danes pišem te vrstice, sem prepričan, da mnogi tvoji prijatelji, ki smo te poznali in se s teboj pogovarjali, podobno čutimo in si mislimo, da bi Bračko znal dobiti pravo besedo in nas opozoriti na krizne vzroke tega časa, v želji da bi slovenska dežela ponovno dosegla ravnovesje med človekom, ki v njej živi, naravo, ki naj bi jo zapustili zanamcem čim bolj nepokvarjeno, in ljubim Bogom, ki lahko vse osmišlja. Obenem pa bi nam znal tudi izprašati vest, v smislu: kaj pa sam narediš, da se krivica ali negativna okoliščina ne bi ponovila? In drug za drugim bi verjetno povsesili pogled in se česa sramovali. Tako, dragi Pavel, naj se od tebe poslovim in tja v nebeški Jeruzalem, kjer te nobena bolečina ali stiska srca ne prizadene, lepo pozdravim z besedami, ki si jih sam, kot obiskovalec svete gore Atos, večkrat izrekel v slovo: "Blagoslovljeno carstvo Boga Oca, Sina in Duha Svetoha!" Veselim se, da sva bila vsaj po teh nekaj vrsticah spet skupaj in se pomudila pri nekaterih vedno aktualnih vprašanjih, in kot pravi znana pesem: zbogom tja v nebeški dom nad zvezdami!

Tvoj Marko Tavčar

S 1. strani

Življenje in smrt

Kako naj drugi preživi, če s svojim ravnanjem sam ogrožam. Zato se moja svoboda konča tam, kjer z njo ogrožam drugega. Praksa s starostniki v teh zahtevnih razmerah kaže na žalostno protislovje: pogosto svojci, ki najmanj poznajo svoje sorodnike, najbolj vztrajajo, da se jih priključi na aparate in muči do smrti, čeprav ni razlogov, da bi jim telo razpadalo na obroke. V ozadju vsega je torej naš odnos do življenja in smrti. Človekova svoboda se uresničuje na meji med rojstvom in smrtjo. Na to nas opozarjata praznika Vseh svetih in dan spomina na rajne. Zavedanje, da smo v Božjih, ne v svojih rokah, nas varuje samovoljnosti in bolj odpira za življenje v druge. Deliti življenje z drugimi gradi občestvo (svetih). Danes je to še bolj potrebno, da bi lahko vzajemno premagovali probleme covid-19 in vse druge zaplete med nami. Iz upanja, da življenjski križi in preizkušnje niso zadnja beseda našega življenja, raste zavest presežne nebeške skupnosti svetih, ki grede naproti Bogu. Zavest oziroma vera, da s(m)o v Božjih rokah, olajša sodelovanje med nami. Še ena anomalija (odklon) nas pesti. Po eni strani želimo življenje in uživanje podaljšati, stopnjevat in izžeti do neskončnosti, po drugi pa življenje uničujemo v začetkih in skušamo predčasno preprečiti z evtanazijo, ki

jo dolgoročno načrtujejo naši sosedi Avstrijci in se širi tudi po svetu. Medicinski etik, ki je leta 2001 sooblikoval nizozemski zakon o evtanaziji, danes opozarja Avstrijce, naj ga ne uzakonijo. S paliativno oskrbo bi se dalo ljudem znosno in bolj človeško lajšati trpljenje in človeško umirati. Lahko grabimo življenje, a odteka nam skozi prste. Zavedanje, da je človeško življenje v Božjih rokah, nas tudi v teh časih lahko naredi bolj občutljive za trpljenje drugega in lajšanja njegovega umiranja in spodbuja k pripravljenosti, da se vsak omeji zato, da bi tudi drugi živel in preživel. To ni le naloga medicinskih delavcev ali odgovornih v politiki, pač pa odgovornost nas vseh, saj je vzajemno delovanje pogoj za bolj človeško družbo in posledično življenje in umiranje človeka. Ne pozabimo, da so ustvarjalci raja na zemlji najbolj okrutno izključevali in uničevali ljudi. Človeštvo, hvala Bogu, nima le krutih izkušenj Stalina, Hitlerja, Eichmanna, Mengeleja, Maa, Tita, Mačka in drugih, pač pa tudi Kolbeja, Izidorja Završnika, matere Terezije in drugih med nami, ki so dali in še dajejo življenje za preživetje in dostojno smrt drugih. Krepimo in ohranjamo to upanje posebno v teh dneh in lajšajmo stiske drug drugemu, da bomo tudi sami lahko živeli in umirali v dostojni človeški družbi.

Naturopatski nasveti (312)

Erika Brajnik

Larch

Larch je cvetna esenca samozavesti. Potrebuje jo, kdor je sramežljiv, kdor takoj zardi, kdor se oblači v črno, da ne bi bil v središču pozornosti, kdor si ne upa nič vprašati, ker ga je sram. Ta esenca je odlična za otroke in jim tudi zelo hitro pomaga (5 kapljic pod jezik vsak večer pred

nato postanejo pravi levi! Otrok ima manjšo toksemijo telesa, zato Bachove kapljice bolje in prej učinkujejo. Pri odrasli osebi traja proces malo dlje. Oseba, ki jemlje to esenco, bo začutila svojo notranjo moč, ki je univerzalna, vsem nam ljudem poznana in skupna, vendar Larch v deficitu ima

spanjem, ko imajo že umite zobe). Oseba, ki nima samozavesti, se takoj vda, sploh ne poizkusi nobene stvari, ker si misli, da ji ne bo uspelo, da ni dovolj sposobna, zato se noče izpostavljati. S pomočjo cvetne esence Larch take osebe pridobijo samozavest, pogum, moč, ki jo imajo skrite v sebi. Začutijo moč in nenadoma odgovorijo, se postavijo zase, si drznejšo. Od tega prvega odziva se rodi volja po raziskovanju, ustvarjanju, eksperimentiranju. Neverjetno kako hitro pomaga otrokom. Najprej so male miške,

to moč zakopano, zato jo mora poiskati. Veliko otrok bi lahko izbiralo drugo šolo, drugačne prijatelje, drugačne krožke, če bi imelo več samozavesti in notranje moči. Ta cvetna esenca lahko otroku izboljša kakovost življenja in ne more škoditi. S cvetno esenco Lach lahko mažemo tudi spodnji del trebuha pod popkom, 33 krogov v smeri urinega kazalca, 10 kapljic. Še posebej jo priporočam ob vnetju mehurja in ledvic. www.saeka.si

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednica Franka Žgavec
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5 - št. ROC 3385
Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travniki 25, 34170 Gorica,
tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst,
tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu
Uprava: Piazza Vittoria-Travniki 25, 34170 Gorica,
tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail zadruga.gm@gmail.com
www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa Veneto S.r.l., Sede legale: Via Saint Jean 64 Fontafredda - PN,
Sede operativa: Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, Cod fisc e P. Iva IT01882960931
tel. 0499960021 - faks 049 9960022; e-mail: info@centrostampaveneto.com, spletna stran: www.centrostampaveneto.com
LETNA NAROČNINA: Italija 50 evrov, Slovenija 50 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493
PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 61 H 0892812400013000730643, SWIFT ali BIC koda: CCRIT2TV00
naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travniki 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: tel. št. 0039 0481 533177 - e-mail gorica@noviglas.eu

Jamčenje zasebnih podatkov: v skladu s 13. členom Uredbe EU 2016/679 in z zakonskim odlokom 101/2018 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Celotno besedilo je na razpolago na spletni strani www.noviglas.eu v poglavju "Varstvo podatkov". Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh. Novi glas je član Zdrženja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC Izdajanje našega tednika Novega glasa podpirata tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Dežela Furlanija Julijska krajina po DZ št. 26/2007.

Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek za založništvo po zakonu št. 198/2016 in zakonskem odloku 70/2017 (prej zakon št. 250/1990). Novi glas prejema javna sredstva za medije.

Novi glas je kot član združenja FISC tudi v inštitutu IAP (Istituto dell'Autodisciplina Pubblicitaria) in spoštuje njegov kodeks.

To številko smo poslali v tisk v torek, 3. novembra 2020, ob 13. uri

NOVI
GLAS

Klub zamejskih študentov

Tvoj dom v Sloveniji

Klub zamejskih študentov (KZŠ) je prostovoljna organizacija, ki združuje vse slovenske zamejce, ki svoj študij nadaljujejo na slovenskih univerzah. Klub je nastal pred šestimi leti v Ljubljani in je zelo aktiven z različnimi projekti, dogodki in sodelovanji. Vsako leto univerzitetni študentje organizirajo dan odprtih vrat, kjer bodočim študentom oz. maturantom slovenskih srednjih višjih šol v Italiji predstavijo slovenske univerze. Kasneje, po odločitvi, jim tudi pomagajo pri samem vpisu na fakulteto, pri birokratskih zadevah ob vselitvi v novo mesto ter nudijo različna posvetovanja. Zaradi pandemije covid-19 je letos sprejem potekal po spletu. Študentje so se v sredo, 28. oktobra, povezali preko računalnikov in tako vzpostavili prve prijateljske stike. Letošnji

začetek je bil za vse nove univerzitetnike precej težak, kajti spoznavanje novega okolja in ljudi preko spleta ni primerljivo z realnimi

dogodivščin, uspehov in zadovoljstva. Tudi letošnji dan odprtih vrat je potekal po spletu. Klubovci so letošnjim maturantom

novembra. Vredno je omeniti, da klub redno sodeluje s Klubom študentov Sežana (KŠS). Z njimi so

kolesarski izlet oz. lov na zamejca, v sklopu Mladifesta. Leta 2016 je KZŠ postal član zveze ŠKIS, Zveze študentskih klubov Slovenije,

organizira Škisovo tržnico v Ljubljani. To je največja kulturno-zabavna prireditel, na kateri se vsi slovenski klubi predstavijo s svojo stojnico in se tako med seboj tudi spoznajo. Leta 2016 je zamejski klub tudi začel sodelovati z USZS-jem oz. Uradom Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Klub cilja na spoznavanje in sodelovanje z drugimi zamejskimi študentskimi organizacijami, s katerimi bi ustvarjali in uresničevali nove projekte. Prizadeva si tudi za čim širše prepoznavanje v slovenski javnosti. S prireditvami, kot je bilo lansko miklavževanje v Prebenugu, in izleti, kot je vsakoletni decembrski Zamejski dan, skuša povezovati mlade in z njimi ustvarjati skupne, nepozabne spomine.

Katarina Visintin

stiki, ki so v takih trenutkih bistvenega pomena. Kljub nenavadnemu pričetku šolskega leta upajo, da bo nadaljevanje polno novih

predstavili študijske programe, ki jih nudijo slovenske univerze v Novi Gorici, Ljubljani, Mariboru in na Primorskem, v torek, 3.

prejšnje leto organizirali znano brucovanje oz. sprejemno srečanje za vse nove študente-bruce, turnir odbojke na mivki in

ki povezuje vse mlade s področij slovenskih obmejnih držav, kot so Hrvaška, Italija, Avstrija in Madžarska. Zveza ŠKIS vsako leto v maju

Zaradi nenehnega naraščanja okužb

Mladina in športniki spet doma

Postala je že navada, da pripisemo, da se razmere in ukrepi tako hitro spreminjajo, da je morda prišlo od sestave tega prispevka do izida časopisa še do kakšne novosti. Dejstvo pa je, da so naši športniki spet doma oziroma ponovno mirujejo. Dejavnost nadaljujejo nekatere individualne panoge, vrhunski športniki

sezono, ki je mukoma le startala po umirjanju razmer v poletnem času. Dejansko lahko zdaj spremljamo mednarodne športne poudarke (avtomobilizem, motociklizem, konec kolesarske sezone z Vuelto, zimске športe, če ne bodo preklicani, evropske pokale v moštvenih panogah), na deželni sceni

telovadnice, vprašljiv je na ta račun tudi pouk telesne vzgoje v šoli. V Sloveniji so že objavili izsledke verodostojne raziskave, ki kaže, da so se otroci in mladi v letu 2020 zredili in kažejo poslabšane motorične sposobnosti, čemur se ne čudimo. V Italiji je dovoljena vadba zgoraj omenjenim izjemam in v mladinskih kategorijah tistim športnikom, ki so v krogu reprezentanc, začeli naj bi še nekatera mladinska državna prvenstva. Lahko se trenira na prostem, tudi v ekipnih športnih, a če je vadba individualna, torej brez kontakta med udeleženci, še glede tega pa se tolmačenja določila razlikujejo. Sicer pa, do zdaj je bilo ugodno vreme za novembrske razmere, vendar čez deset dni bo morda dež vsak dan in tema ob pol petih popoldne, tako da bo za vadbo na odprtem prišel v poštev zelo omejen del mladih.

Med številnimi polemikami so odredili tudi zaprtje bazenov in fitness centrov, kar skušajo v nekaterih deželah, med drugim tudi v Furlaniji Julijski krajini, preklicati. Skratka, gibalna dejavnost bo morala spet malo počakati. Preko teh stolpcev lahko edinole priporočamo tek, sprehode ali telovadbo v naravnem okolju, daleč od drugih. Prostora je namreč dovolj. Telovaditi in živeti čim bolj zdravo pa je moč tudi doma, to nas je naučila že izkušnja v marcu in aprilu. Ostanite zdravi, vse bo še dobro.

HC

in državna prvenstva v glavnini športnih disciplin. To pomeni A in B lige v odbojki in košarki, A1 in A2 lige v rokometu ter prvenstva do vključno D lige v moškem nogometu. Gibanje amaterskega nogometa še upa v nadaljevanje tekmovanj po 24. novembru, ko zapade vladna odredba v sedanji obliki. Deželna in pokrajinska prvenstva v odbojki in košarki pa se ne bodo pričela pred šestim januarjem 2021, isto velja za vse ekipne lige v namiznem tenisu. Skratka, poslabšanje epidemiološke slike je konec oktobra presekalo športno

pa nastope Udineseja (A liga), Pordenoneja (B liga), Triestine (C liga), nogometnih četrtoligašev, košarkarjev Trsta (A1 liga), Vidma (A2 liga) in Tržiča (B liga, a še niso začeli), videmskih košarkaric (A2 liga) in drugoligaških odbojgarskih šesterk, ki sicer prvenstva še niso začele. Vsi ostali, vključno seveda z vso mladinsko dejavnostjo, pa resno tvegajo, da bodo, potem ko so izpustili drugo polovico lanske sezone, izgubili letošnjo v celoti. Na prvem mestu je zdravje ljudi, ki ga je treba zaščititi. Zaprte so namreč

Mestna občina Nova Gorica

Šempetrska bolnišnica je pripravljena, regija jo podpira

Všempetrski bolnišnici je pristojnim v razmeroma kratkem času uspelo vzpostaviti poseben oddelek, ki je prilagojen obravnavi bolnikov z virusom covid-19. Zdaj na oddelku oskrbujejo 18 bolnikov, od tega enega na intenzivni negi. Prejšnji teden je oddelek na povabilo

strokovno direktorico zavoda Dunjo Savnik Winkler in vodjo nege Moniko Kalin Vodopivec so si ogledali prostore v bolnišnici, ki jih predelujejo z namenom, da bi dosedanjim 35 posteljam dodali še dodatnih 15 postelj za obravnavo bolnikov s koronavirusom. Župan je

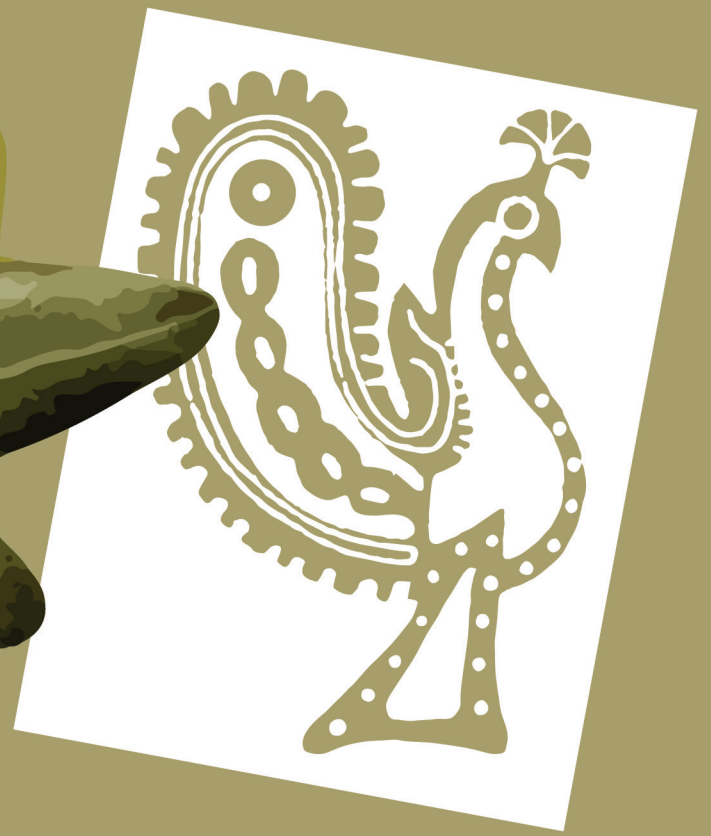
Vodstvo bolnišnice je zanimalo varstvo otrok medicinskega osebja, saj kadra primanjkuje in bi izostanek zaradi varstva otrok lahko usodno zmanjšal razpoložljivost osebja bolnišnice. Župan je zagotovil, da bo mestna občina skupaj z vrtci in

bolnišnice obiskal župan dr. Klemen Miklavčič s podžupanjo Damjano Pavlico in predsednico odbora za socialno varstvo in zdravstvo Vido Škrlič. Namen obiska je bila seznanitev s pripravljenostjo in potrebami regijske bolnišnice v času epidemije. Kot predsednik Razvojnega sveta Severno Primorske razvojne regije je dr. Miklavčič predlagal možnosti, kako lahko občine tvorno prispevajo k uspešnemu delu te zdravstvene ustanove. Z v. d. direktorjem zavoda mag. Ernestom Gortanom,

s strokovno direktorico bolnišnice že pozval podjetja k donacijam. Na pobudo župana Občine Ajdovščina Tadeja Beočanina in Odbora Mestnega sveta Mestne občine Nova Gorica za socialno varstvo in zdravstvo pa bo akcijo razširil na vse občine v regiji. Doslej so mestna občina in podjetja donirali okrog 30.000 evrov. Na pomoč je priskočila tudi družba HIT d.d., ki je bolnišnici omogočila uporabo hotela Lipa v Šempetru, v katerem zdaj biva osebje, ki dela na oddelku za bolnike s koronavirusom.

drugimi ustanovami poskrbela za varstvo otrok bolnišničnega osebja. Bolnišnica potrebuje tudi prostovoljce za izvajanje dodatnih, izrednih nalog, kot sta sprejem in triaža na vhodih. Mestna občina bo ponovno aktivirala bazo prostovoljcev, ki jo je oblikovala med spomladanskim valom epidemije, in razpoložljive prostovoljce napotila na pomoč v bolnišnico. Skupaj z ostalimi občinami mestna občina preko civilne zaščitne skrbi tudi za nujne prevoze brisov v Ljubljano.

“Drevo, rastoče v vinskem bregu,
lepó rastoče v belem snegu,
oj drago **oljkovo** drevo,
pozdravljam te srčnó, srčnó!”

@ivanpersoglia

Simon Gregorčič

NOVI
GLAS

#NAROČISE

Uredništvo

www.noviglas.eu

gorica@noviglas.eu

+39 0481 550330

Uprava

zadruga.gm@gmail.com

+39 0481 533177

